

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 29.10.2003
KOM(2003) 649 slutlig

**KOMMISSIONENS MEDDELANDE
TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN
OCH REGIONKOMMITTÉN**

Framtiden för textil- och konfektionssektorn i den utvidgade Europeiska unionen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	4
1. Inledning	6
2. Sammanfattning av den ekonomiska analysen av textil- och konfektionssektorn.....	7
3. De viktigaste utmaningarna och pågående politiska initiativ	8
3.1. Utvidgningen.....	9
3.1.1. Effekterna av utvidgningen på textil- och konfektionsföretag i EU:s nuvarande 15 medlemsstater.....	9
3.1.2. Effekterna av utvidgningen på textil- och konfektionsföretagen i de nya medlemsstaterna	9
3.2. Handelsfrågor.....	10
3.2.1. Upphävande av kvantitativa begränsningar den 1 januari 2005 - effekten på EU:s industri och på de fattigaste länderna.....	10
3.2.2. Marknadstillträde till tredjeländer.....	11
3.2.3. Inverkan av WTO:s utvecklingsagenda från Doha	12
3.2.4. Effekten av import från de viktigaste leverantörerna.....	12
3.3. Frågor som gäller konkurrenskraft.....	13
3.3.1. Forsknings- och utvecklingsinsatser	13
3.3.2. Nyskapande	14
3.3.3. Informations- och kommunikationsteknik	14
3.3.4. Yrkesutbildning.....	15
3.3.5. Sysselsättning.....	16
3.3.5.1. Jämställdhet.....	16
3.3.5.2. Att hantera förändringar	16
3.3.5.3. Den europeiska sociala dialogen i olika sektorer.....	17
3.3.6. Miljö	17
3.3.7. Kemikalier.....	19
3.3.8. Konsumentfrågor och folkhälsa	19
3.3.9. Företagens sociala ansvar.....	20
3.3.10. Immateriella rättigheter.....	20
3.3.11. Regionala aspekter	21

3.3.12.	Konkurrenspolitik, statligt stöd och den inre marknaden	22
4.	Förslag för att stärka den hållbara konkurrenskraften i EU:s textil- och konfektionssektor	22
4.1.	Insatser på EU-nivå	23
4.1.1.	Handelspolitik	23
4.1.1.1.	Att förbättra villkoren för tillträde till marknaderna i tredjeländer - Doha-agendan .	23
4.1.1.2.	Att förverkliga Europa-Medelhavsområdet	25
4.1.1.3.	Hållbar utveckling	27
4.1.1.4.	Att skydda immateriella äganderättigheter	29
4.1.1.5.	Ökad internationell konkurrens och tillgängliga lösningar	30
4.1.2.	Forskning och utveckling	31
4.1.3.	Innovationspolitik	33
4.1.4.	Utbildningspolitik	33
4.1.5.	Regional- och sammanhållningspolitik	33
4.1.6.	Industrisamarbete	34
4.1.7.	Andra åtgärder - konsumentfrågor	34
4.2.	Insatser på medlemsstatsnivå	34
4.3.	Insatser från de berörda parternas sida	36
5.	Operationella slutsatser	37
Bilaga.	Exempel på konkreta insatser på EU-nivå till förmån för textil- och konfektionssektorn	39
1.	Utvidgningen	39
2.	Forskning och innovation	39
3.	Informationssamhället	40
4.	Yrkesutbildning	40
5.	Miljö	41
6.	Kemikalier	41
7.	Konsumentfrågor och folkhälsa	42

SAMMANFATTNING

Den europeiska textil- och konfektionsindustrin, som representerar cirka 4 % av EU:s sammanlagda tillverkningsproduktion och 7 % av sysselsättningen inom tillverkning, står för närvarande inför större utmaningar än någonsin.

Dessa utmaningar är främst kopplade till utvecklingen i den internationella omgivningen, i synnerhet upphävandet den 1 januari 2005 av importkvoter samt utmaningarna och möjligheterna i samband med en ny runda multilaterala förhandlingar, utvecklingen av konkurrenskraftsfaktorer som alltmer förknippas med innovation, forskning, kvalitet, och skapande, förberedelsen inför utvidgningen både i de nuvarande medlemsstaterna och i anslutningsländerna, och en ständig omstrukturerings- och moderniseringsprocess.

Denna utveckling sker dessutom under en tid av markerad nedgång i EU:s ekonomiska verksamhet och på vissa av dess viktigare exportmarknader, vilket tillför svårigheter till en redan komplicerad situation på grund av en trög efterfrågan.

För första gången efter nästan fyrtio år kommer EU:s textil- och konfektionssektor i och med upphävandet den 1 januari 2005 av importkvoter i enlighet med WTO:s regler att omfattas av samma handels- och importregler som alla andra industrisektorer. Detta kommer att ske några månader efter det att EU:s arbetskraft inom textil och konfektion ökat med nästan en tredjedel, och på grund av utvidgningen kommer att utgöra mer än 2,5 miljoner. Den rörelse som började med det slutgiltiga upphävandet av kvoter, vilket förhandlades fram vid slutet av Uruguay-rundan för tio år sedan, och anpassningen till det nya läget, har sammanfallit med andra strukturella förändringar i sektorn på grund av marknaden och den allmänna ekonomiska situationen samt tekniska förändringar.

Även om det är främst företagets ansvar att reagera på dessa utmaningar, är det de offentliga myndigheternas uppgift idag och imorgon att inrätta gynnsamma ramförhållanden där textil och konfektion, precis som andra sektorer, kan utvecklas och ta vara på möjligheterna att konkurrera i hemlandet och internationellt på rättvisa villkor.

Förutom storleken (årlig omsättning på 200 miljarder euro, mer än 177 000 företag, mest små och medelstora företag i det nuvarande EU med 15 medlemsstater), har denna sektor en mycket viktig roll i somliga av EU:s regioner - och desto mer i de nya medlemsstaterna. EU:s industri har visat sig vara världsledande inom vissa segment och uppvisat mycket förmåga till innovation, vilket är resultatet av en tradition sedan århundraden tillbaka av kvalitet, kreativitet och modeskapande.

Föremålet för detta meddelande är hur man på bästa sätt kan ge EU:s textil- och konfektionssektor möjligheter att konkurrera i det nya läget. Även om det kan finnas fall som motiverar sektorsspecifika förslag, uppmanar inte kommissionen till bidrag eller en fördelaktig behandling av sektorn, eller till ersättning av importkvoterna med andra skyddsformer.

Meddelandet utgör tillämpningen i en sektor av EU:s industri- och handelspolitik med beaktande av sektorns särskilda egenskaper. Med tanke på de utmaningar som sektorn kommer att ställas inför under de kommande åren har kommissionen sett över sin politik och sina instrument i syfte att fastställa åtgärder eller handlingslinjer som kan förbättra sektorns konkurrensställning. Tillsammans syftar de till att tillhandahålla branschen och dem som arbetar i den en tydlig förutsägbar och konsekvent ram, så att man lättare kan planera strategier och investeringar på medellång sikt.

Textil och konfektion är också en särskilt viktig bransch i utvecklingsländerna. Ett ganska stort antal dessa länder (bland vilka återfinns några minst utvecklade länder och mindre konfektionsexportörer) och många av EU:s grannländer i södra och östra Medelhavsområdet har förmånstillträde till EU:s marknad (inbegripet befrielse från kvoter) och är mycket beroende av textil- och konfektionsexport. De kan vara särskilt känsliga för förändringarna i det internationella handelssystemet. Eftersom upphävandet av kvoter som kan åtföljas av ytterligare multilateral avreglering kommer att urholka deras förmånsbehandling, finns det i meddelandet också förslag hur dessa länder kan bli bättre rustade att konkurrera på EU-marknaden med världens största textil- och konfektionsexporterande länder.

Idéerna och förslagen i detta meddelande har lagts fram med tanke på nuläget komplexitet och de olika intressena i sektorn. De motsvarar målet att förbättra konkurrensvillkoren för EU:s textil- och konfektionsindustri och göra så att globaliseringen fungerar till allas fördel. Av dessa skäl avser kommissionen att inrätta en högnivågrupp för tiden 2004-2006 för att främja debatten och samråda med de berörda parterna innan idéerna och förslagen omsätts i konkreta insatser.

1. INLEDNING

Genom sitt meddelande av december 2002 om industripolitiken i ett utvidgat Europa¹ införde kommissionen åter industripolitiken på EU:s politiska dagordning. Målet var att visa hur EU:s industripolitik måste anpassas i ljuset av nya omständigheter som globalisering, tekniska förändringar, samhällets större förväntningar och, sist men inte minst, den förestående utvidgningen.

I meddelandet bekräftade kommissionen åter sitt engagemang för en övergripande industripolitik. Industripolitiken syftar till förbättrade ramvillkor för alla företag. Först och främst strävar kommissionen efter att samordna den effekt som olika politiska och juridiska åtgärder har på industrin. Många olika politiska åtgärder påverkar företagsmiljön och följaktligen industrins konkurrenskraft. Av detta skäl analyserar kommissionen för närvarande hur andra gemenskapsåtgärder kan bidra till att förbättra industrins konkurrenskraft, så att man kan tillvarata synergieffekterna mellan alla politiska åtgärder som inverkar på industrins konkurrenskraft. Industripolitiken ses också inom ramen för det övergripande EU-målet som gäller hållbar utveckling, enligt vad som anges i strategin för hållbar utveckling. Detta innebär att man måste finna en jämvikt mellan den ekonomiska, sociala och miljörelaterade dimensionen.

Förutom de övergripande aspekterna måste man i industripolitiken beakta de särskilda egenskaperna som avgör de enskilda industrisektorernas konkurrenskraft. De ramverk, institutioner och instrument inom vilka företag fungerar är mycket sektorspecifika. Beslutsfattarna måste ta hänsyn till de komplexa mekanismerna bakom konkurrenskraften i varje sektor. Då kan man anpassa insatserna till de särskilda behoven i en viss sektor eller kontrollera om de motsvarar dess särskilda krav.

Detta meddelande utgör en tillämpning av både industri- och handelspolitik i en bestämd sektor, nämligen textil och konfektion. Det bygger på en metod som består av tre etapper: analys, diskussion och handling. Kommissionen har företagit en systematisk undersökning och en djupgående analys av den europeiska textil- och konfektionssektorn, med särskild tyngdpunkt på konsekvenserna för handelspolitiken, eftersom dessa är av strategisk betydelse för en sådan globaliserad sektor. Denna analys har kompletterats genom diskussioner med de berörda parterna. Förutom löpande kontakter med företrädare för branschen och fackföreningar anordnade kommissionen två konferenser under första halvåret 2003.²

I detta meddelande, som hör hemma inom ramen för den sektorsvisa tillämpningen av både industri- och handelspolitik, diskuteras de stora utmaningar som textil- och konfektionsindustrin i EU står inför, samtidigt som hänsyn tas till effekterna på dess partnerländer som omfattas av förmånstillträde till de europeiska marknaderna, samt lägger fram till antal förslag för att stärka industrins konkurrenskraft. Även om industrins framtid i första hand beror på företagen själva och hur de reagerar på och

¹ Meddelande av den 11 december 2002, KOM(2002) 714 slutlig.

² Konferensen "The future of the textile and clothing industry in an enlarged Europe" den 20 mars 2003, ytterligare information på http://europa.eu.int/comm/enterprise/textile/conf_tc200303_en.htm; samt konferensen "The future of textiles and clothing after 2005" den 5-6 maj 2003, ytterligare information på http://trade-info.cec.eu.int/textiles/conf_index.cfm.

anpassar sig till förhållanden i ständig förändring, är det de offentliga myndigheternas uppgift - på EU-nivå inom de områden som ligger inom EU:s befogenheter, exempelvis handel med omvärlden, men även på medlemstatsnivå eller till och med på lägre nivå - att tillhandahålla rättsliga såväl som andra villkor för att sektorn skall kunna utvecklas, alltmedan man tillgodoser konsumenternas och importörernas intressen. Detta meddelande utgör kommissionens bidrag i form av ett ramverk för politiska insatser för att stödja sektorns kontinuerliga ansträngningar att fastställa en givande långsiktig strategi på den globala marknaden. Det torde leda till att man vidtar särskilda åtgärder efter diskussioner med medlemsstaterna, i Europaparlamentet och med berörda parter.

2. SAMMANFATTNING AV DEN EKONOMISKA ANALYSEN AV TEXTIL- OCH KONFEKTIONSSEKTORN

Textil- och konfektionssektorn utgör en viktig del av Europas tillverkningsindustri med en omsättning på 200 miljarder euro som produceras i cirka 177 000 företag, vilka sysselsätter över 2 miljoner personer - en siffra som kommer att öka till 2,7 miljoner efter utvidgningen år 2004. Andelen av textil och konfektion i det totala mervärdet av tillverkning på EU-nivå uppgår till cirka 4 % och dess andel i den sammanlagda sysselsättningen inom tillverkning till cirka 7 %.

Åren 2001 och 2002 var mycket svåra för textil- och konfektionssektorn med betydande nedgång i produktion (-8,7 %) och sysselsättning (-8,4 %). Handelsunderskottet uppgick till 26,2 miljarder euro 2002, varvid handeln med textil uppnådde ett överskott på 7,9 miljarder och handeln med kläder ett underskott på 34,1 miljarder euro.

Vad beträffar andelen för textil och konfektion i handeln med omvärlden, så säljs mer än 20 % (23 % för textilier) av EU:s produktion räknat i värde på den yttre marknaden, trots begränsat tillträde till många marknader utanför EU. Emellertid kvarstår det betydande hinder för textil- och konfektionshandeln, särskilt hos vissa av de största och mer konkurrenskraftiga exportörerna i sektorn, och den europeiska industrin skulle kunna öka sin produktion och export till de delar av världen när hindren mot fri handel avlägsnas. Jämfört med tillverkning som helhet är det värt att notera att de yttre marknaderna har större betydelse för textil- och konfektionssektorn, medan samtidigt importen också är betydligt högre inom denna sektor, särskilt vad gäller kläder (41 %).

Textil- och konfektionssektorn i Europa har undergått en rad radikala omvälvningar under de senaste åren, på grund av en kombination av tekniska förändringar, utveckling av olika produktionskostnader och framväxten av betydande internationella konkurrenter. Sådana förändringar kommer sannolikt att fortsätta inom överskådlig framtid, och det slutgiltiga upphävandet den 1 januari 2005 av systemet med importkvoter som tillämpats under de sista fyrtio åren kommer att medföra ytterligare konkurrens utifrån.

Som reaktion på tidigare konkurrens har textil- och konfektionssektorn i Europa företagit en lång process av omstrukturering, modernisering och tekniska framsteg. Företagen har förbättrat sin konkurrenskraft genom att avsevärt minska eller upphöra med masstillverkning och enkla modeprodukter, och har i stället koncentrerat sig på ett större utbud av produkter med högre mervärde. Dessutom är de europeiska

tillverkarna världsledande på marknaderna för tekniska och industriella textilier och icke-vävda textilier (till exempel filter för industrin, geotextiler, hygienprodukter, eller produkter för fordonsindustrin eller den medicinska sektorn), samt för designplagg av hög kvalitet.

Konkurrenskraften har också bevarats genom att man lagt ut produktion på entreprenad eller omlokaliserat tillverkningsanläggningarna för arbetsintensiv verksamhet som sömnad av plagg, till företag med lägre arbetskraftskostnader, huvudsakligen i länderna kring Medelhavet, däribland anslutnings- och kandidatländerna. Konkurrensfördelarna för textil- och konfektionssektorn i EU finns nu i en inriktning på kvalitet och design, innovation och teknik, och produkter med högt mervärde.

Samtidigt har globaliseringen och de tekniska framstegen skapat ett behov att se över textil- och konfektionsindustrins klusterstrategi. Även om den fortfarande är av betydelse för viss verksamhet har samarbetet på lokal-, distrikts- och regionalnivå i allt högre grad visat sig inadekvat för att säkerställa att produktionskedjan förblir i den europeiska marknadens geografiska närhet. Därför är kluster av dess mycket diversifierade verksamhet numera baserade på ett bredare geografiskt område.

Europeiska produkter anses allmänt sett ha hög kvalitet. EU:s industri har också en ledande roll i utvecklingen av nya produkter, exempelvis tekniska textilier. Tendensen inom industrin att utveckla produkter med högre mervärde måste ges möjlighet att fortsätta och utvecklingen bör påskyndas, om textil- och konfektionssektorn i Europa skall behålla sin konkurrenskraft. Detta kan ses i de senaste två årens ekonomiska utveckling, där traditionellt bomullsspinneri kommit under allt större tryck, i motsats till produktionen inom den senaste generationen mer tekniskt komplexa fibrer, exempelvis högstyrkefibrer.

En djupgående analys ur ekonomisk och konkurrensrelaterad synvinkel av textil- och konfektionsindustrin bifogas detta meddelande, tillsammans med en analys av dess flöden i handeln med omvärlden³. I den förstnämnda analysen dras slutsatsen att den europeiska textil- och konfektionsindustrin fortfarande är konkurrenskraftig på det internationella planet. Om man jämför resultaten av handeln med USA och Japan framgår det att EU har stärkt sin konkurrensställning inom både textil och konfektion. Emellertid är industrin under ständigt konkurrenstryck från andra stora textil- och konfektionsproducerande länder som Kina, Indien och Pakistan.

3. DE VIKTIGASTE UTMANINGARNA OCH PÅGÅENDE POLITISKA INITIATIV

Utvidgningen, betydande förändringar i den internationella handelsmiljön samt utvecklingen inom områden för EU:s politik som berör särskilda faktorer vad gäller den europeiska textil- och konfektionsindustrins konkurrenskraft utgör viktiga utmaningar för beslutsfattarna och de berörda parterna i sektorn under de kommande åren.

³ Kommissionens arbetsdokument "*Economic and competitiveness analysis of the European textile and clothing sector*" och "*Evolution of trade in textile and clothing trade worldwide - trade figures and structural data*", finns på: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/textile/COM2003.htm>

Utvidgningens effekter måste övervakas på lämpligt sätt för att man skall kunna möta de utmaningar för textil- och konfektionsregionerna i de nuvarande medlemsstaterna som ökningen av underleverantörsverksamhet och omlokalisering av produktionsanläggningar innebär. Samtidigt kommer trycket för omstrukturering och modernisering inom textil- och konfektionssektorn i anslutnings- och kandidatländerna troligtvis att öka i och med att tredjeländer får allt större tillträde till marknaderna i EU och anslutningsländerna.

Med tanke slutligen på det faktum att den europeiska textil- och konfektionsindustrins konkurrensfördelar till stor del bygger på kvalitet och kreativitet, forskning och utveckling, innovation och färdigheter är det viktigt att man vidtar initiativ och åtgärder som stärker och stöder insatser till förmån för textil- och konfektionssektorn.

3.1. Utvidgningen

3.1.1. Effekterna av utvidgningen på textil- och konfektionsföretag i EU:s nuvarande 15 medlemsstater

EU-baserade textil- och konfektionsföretag samarbetar sedan länge med sina motparter i anslutnings- och kandidatländerna. Detta byggde till en början på passiv förädling, där man utnyttjade de lägre arbetskostnaderna utanför EU. Man har redan uppnått en hög nivå av ekonomisk integrering mellan anslutnings- och kandidatländerna. Mellan 75 % och 90 % av dessa länders export sker mellan de aktuella och blivande EU-medlemsstaterna, och mellan 45 % och 75 % av importen till anslutnings- och kandidatländerna kommer från det framtida EU. På senare år har det funnits en stark tendens till omlokalisering av produktionsanläggningar från EU:s 15 medlemsstater till anslutnings- och kandidatländerna. Detta kommer att fortsätta efter utvidgningen, med konsekvenser för sysselsättningen inom textil och konfektion i de nuvarande medlemsstaterna.

3.1.2. Effekterna av utvidgningen på textil- och konfektionsföretagen i de nya medlemsstaterna

I genomsnitt spelar textil- och konfektionssektorn en större roll i ekonomin i anslutnings- och kandidatländerna än i EU:s nuvarande 15 medlemsstater. Utvidgningen kommer att medföra fler investeringsmöjligheter när företagen omlokaliserar produktionsanläggningarna till de nya medlemsstaterna och fortsätter att lägga ut verksamheten på entreprenad. Under de första åren efter utvidgningen är det möjligt att flexibilitet och närhet till marknaden kommer att hjälpa sektorn i de nya medlemsstaterna att förbli konkurrenskraftig. Emellertid sker det också en omlokalisering av massproduktion till tredjeländer (t.ex. Medelhavsområdet, Ukraina) och detta måste beaktas när man ser på de framtida utsikterna för sektorn.

Även om situationen skiljer sig länderna emellan är det sannolikt att textil- och konfektionsföretagen i vissa av de framtida medlemsstaterna kommer att få avsevärda svårigheter och ytterligare kostnader när de måste ta hänsyn till gemenskapens regelverk för miljöskydd och arbetsmiljökrav. I förhandlingarna med anslutningsländerna har man tagit hänsyn till de högre kostnaderna för att följa EU:s miljölagstiftning. Följaktligen har man medgett övergångsperioder för genomförandet av somliga EU-direktiv med ledning av utförliga motiveringar av anslutningsländernas önskemål. Vad gäller textil- och konfektionsindustrin har man

beviljat övergångsperioder för Polen och Slovenien för vissa anläggningar i samband med genomförandet av direktiv 96/61/EG (IPPC-direktivet)⁴. De övriga anslutningsländerna förväntar sig inga stora svårigheter i efterlevnaden av IPPC-direktivet i textil- och konfektionssektorn.

Textil- och konfektionssektorn i de nya medlemsstaterna kommer att utsättas för särskilt stort tryck från konkurrenter efter utvidgningen. Eftersom många företag förlitar sig på underleverantörsverksamhet saknar de lämplig kunskap för att kunna tävla på den globala marknaden, och är handikappade på grund av att de inte täcker hela produktionssegmentet, inbegripet utformningen av modeller.

I synnerhet kommer antagandet av EU:s regelverk för handelspolitik vid utvidgningen att få en betydande inverkan på företag inom sektorn, eftersom deras marknader - som tidigare skyddats genom högre tullar - riskerar att översköljas av lågprisprodukter som importeras från Asien i direkt konkurrens med inhemsk produktion. Dessutom kommer konkurrensen på den utvidgade inre marknaden att bli mer intensiv till följd av de kvantitativa importrestriktioner som kommer att upphävas den 1 januari 2005. Allmänt sett är EU den viktigaste marknaden för anslutningsländerna för textil och konfektion, och mer än hälften av deras export ligger inom de känsligaste textil- och konfektionskategorierna som omfattas av kvoter. Exporten av liknande produkter från vissa konkurrenter i Asien uppvisar en hög nivå på användningen av dessa kvoter⁵.

Slutligen finns det en stor klyfta i sektorn vad gäller produktivitet mellan det nuvarande EU å ena sidan och anslutnings- och kandidatländerna å den andra. I textil- och konfektionsindustrin producerar dessa länder motsvarande 10 % av nuvarande EU:s mervärde, samtidigt som deras anställda motsvarar 60 % av det nuvarande EU:s totala arbetsstyrka inom textil och konfektion (det finns inga tillgängliga uppgifter för Turkiet). Hittills har sektorn åtminstone delvis kunnat kompensera den låga produktiviteten med relativt låga arbetskostnader. Dessa fördelar vad gäller arbetskraftskostnader kommer sannolikt att urholkas på medellång sikt och skapa ett behov av att se till att man främjar konkurrensfördelar av sådana slag som - som fallet är i nuvarande EU - kvalitet och kreativitet, forskning och innovation, samt utveckling av nya färdigheter. Textil- och konfektionssektorn i anslutnings- och kandidatländerna kommer därför i framtiden att stå inför omfattande strukturella förändringar.

3.2. Handelsfrågor

3.2.1. Upphävande av kvantitativa begränsningar den 1 januari 2005 - effekten på EU:s industri och på de fattigaste länderna

En genomgripande förändring som textil- och konfektionsindustrin världen över står inför är upphävandet den 1 januari 2005 av alla återstående kvantitativa begränsningar enligt WTO-avtalet om textil och konfektion, i vilket importen av vissa textil- och konfektionsprodukter tidigare begränsades till bestämda kvoter. Detta kommer säkert att leda till ökat konkurrenstryck i EU från de största producenterna, särskilt Kina, men förmodligen också Indien och Pakistan.

⁴ Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996, EGT L 257, 10.10.1996, s. 26-40.

⁵ År 2002 utgjorde exporten i kategorierna 1-9, 12, 13, 15, 16, 20, 26, 29, 31, 78, 83 och 163 mer än 50 % av den sammanlagda exporten i de tio anslutningsländerna. Cirka 90 % av denna export gick till EU.

Kommissionens avdelningar har inlett en utförlig granskning av effekterna för EU av upphävandet av kvoter. Undersökningen kommer att avslutas med en rapport i januari 2004 och omfattar en analys av de exakta produkttyper som är mest hotade, effekterna på produktion och sysselsättning i ett utvidgat EU, och den sannolika inverkan på vissa regioner som är beroende av textilindustrin⁶. Det är troligt att effekten kommer att vara mer kännbar i vissa regioner med en mycket hög koncentration av textil- och konfektionsproduktion, och kan få negativa följder på såväl regioner i EU som redan befinner sig i ekonomisk nedgång som mindre kvalificerade arbetare och många kvinnor som arbetar med konfektionstillverkning.

Upphävandet kommer också att ha betydelse för vissa utvecklingsländer, särskilt vissa av de minst utvecklade länderna, som har en känslig ekonomi med föga diversifiering av produktion och export. Samma gäller andra länder med preferensavtal med EU, exempelvis länderna i södra och östra Medelhavsområdet, vissa AVS-länder och andra små exportörer. Några av dessa länder är redan mycket beroende av textil och konfektion för sina exportinkomster (sektorn kan utgöra upp till 90 % av deras tillverkningsexport) och sysselsättning (upp till 60 % av sysselsättningen inom tillverkning), och i vissa fall av vissa marknader - främst EU och USA (för vissa Medelhavsländer går 90 % eller mer av textil- och konfektionsexporten till EU).

Den hårdare konkurrensen till följd av upphävandet av kvoter kommer att öka trycket på naturresurser och mänskliga resurser för att höja produktiviteten och minska produktionskostnaderna i vissa tredjeländer som inte tillämpar internationellt överenskomna nivåer på sociala rättigheter och miljöskydd. Det innebär utmaningar vad gäller hållbar utveckling och förutsättningar för rättvis konkurrens, inbegripet respekt för arbetstagarnas grundläggande rättigheter.

3.2.2. *Marknadstillträde till tredjeländer*

I de aktuella WTO-bestämmelserna fastställs att importkvoterna skall upphävas år 2005, men det finns inga symmetriska skyldigheter att eliminera andra handelshinder, särskilt vad gäller minskning av tullar. Medan den genomsnittliga EU-tullen för textil och konfektion är 9 %, finns det många andra länder - särskilt i utvecklingsländerna, inbegripet några av de största och mest konkurrenskraftiga exportörer i sektorn - som skyddar sin textil- och konfektionssektor via tullar på upp till 30 %, vilka ibland kompletteras av andra särskilda avgifter eller tullar och många andra hinder än tullar.

Om inte situationen åtgärdas kommer följaktligen EU, vars tullar är bland världens lägsta, att bli en mycket öppen marknad utan att dess företag kan nå ut till många länder vilkas importhinder förblir mycket höga. Denna situation, som skulle leda till att konkurrensen blir hårdare och ytterligare koncentrerad på industriländernas tröga marknader för textil och konfektion, skulle inte vara hållbar vare sig ur politisk synvinkel eller rättvisesynpunkt, särskilt som vissa av de mycket skyddade

⁶ År 2002 hade EU 278 bilaterala textil- och konfektionskvoter. År 2002 utgjorde textil- och konfektionsimporten som omfattades av kvoter 21,3 % av den sammanlagda textil- och konfektionsimporten i värde och 16,5 % i volym. Av dessa kvoter användes 91 i hög grad (90 % eller mer, vilket innebär sålunda en verklig restriktiv effekt på importen), motsvarande 15,4 % av EU:s textil- och konfektionsimport i värde och 11,9 % i volym. Men dessa kvoter, som används i mycket stor utsträckning, gäller till stor del mycket känsliga produkter och några av EU:s största leverantörer, t.ex. Kina eller Indien.

tredjeländerna (med undantag för de minst utvecklade länderna) har stora potentiella marknader för högklassig EU-produktion.

För närvarande svarar EU, USA och Japan för ungefär 80 % av världens import av konfektion, vilket visar vilken ringa omfattning export från norr till söder fortfarande har, men också vilken låg nivå handeln mellan länderna på södra halvklotet ligger på. Det finns därför utrymme för utvidgning av EU:s industri till andra marknader, av vilka somliga växer snabbt. Medan ett antal utvecklingsländer inom denna sektor har konkurrensfördelar vid masstillverkningen av billiga produkter av låg eller medelgod kvalitet, vilka de kommer att kunna utnyttja till fullo från och med 2005, har EU:s industri en konkurrensstyrka i produktionen av medel- och högkvalitetsprodukter, modeplagg och tekniska textilier som EU bör också kunna utnyttja till sin fördel.

3.2.3. *Inverkan av WTO:s utvecklingsagenda från Doha*

Förhandlingarna om tillträde till marknaderna inom ramen för Doha-agendan erbjuder främst en möjlighet att uppnå bättre jämvikt i hela världen när det gäller handelsvillkoren inom sektorn, och särskilt att se till att upphävandet av importkvoter åtföljs av en verklig konvergens av villkoren för tillträde till marknader i riktning mot låga tullnivåer. Emellertid har man fortfarande inte fastställt hur minskningen och harmoniseringen av tullar exakt skall gå till, och inte heller kopplingen mellan ett initiativ inom sektorn för harmonisering av tullar för textil och konfektion och det allmänna tullnedsättningssystemet som skall tillämpas på allt.

EU måste förena två potentiellt motsatta mål: en effektiv världsomfattande avreglering via harmonisering av marknadsvillkoren i hela sektorn, samt behovet av att ta hänsyn till situationen för ett betydande antal länder som har preferenstillträde till EU, till exempel AVS-länderna och länderna kring Medelhavet. Några av dessa sistnämnda länder är för sin ekonomiska utveckling mycket beroende av sin textil- och konfektionsexport till EU. En stor del av det förmånstillträde de för närvarande har i EU kommer att försvinna när skyddet till följd av kvotsystemet upphör 2005. Man måste ta upp frågan om nivån på förmånstilltar som dessa länder kan åtnjuta i framtiden, vilket kommer bero på om och i vilken utsträckning EU blir tvunget att sänka sina tullar till följd av den tullharmonisering som man kan komma överens om för alla länder inom Doha-agendan. Detta är en fråga som också kan ha betydelse för biståndssamarbetet.

3.2.4. *Effekten av import från de viktigaste leverantörerna*

Några av de viktigaste exportländerna av textil och konfektion är fortfarande begränsade av kvoter som utnyttjas i hög grad, och upphävandet kan leda till en avsevärd ökning av deras export. Bland de största leverantörerna till EU har Kina en framträdande plats, med en textil- och konfektionsindustri som har en hög produktionskapacitet, tillsammans med en mycket stor arbetskraft och arbetskraftskostnader som är avsevärt lägre än i EU eller hos de flesta av Kinas viktigaste konkurrenter.

Sedan Kina anslöt sig till WTO år 2001 har landet dragit fördel av det successiva upphävandet av kvoter i enlighet med textil- och konfektionsavtalet. År 2002 ökade importen av de produktkategorier som avreglerades för Kina under den tredje

etappen av textil- och konfektionsavtalet med 46 % i värde och 192 % i volym, med ett genomsnittligt prisfall på 50 % per enhet⁷.

Eftersom nästan hälften av den kinesiska textil- och konfektionsimporten för närvarande fortfarande omfattas av kvoter, och 25 av de 42 kinesiska kvoter som kommer att upphävas 2005 för närvarande används i mycket hög grad (90 % eller mer), kan en mycket betydande ökning av marknadsandelen för kinesiska produkter äga rum efter 2005. Detta skulle ha inverkan inte bara på produktionen i ett EU med 25 medlemsstater utan också på produktionen i mindre (och fattigare) tredjeländer, av vilka somliga riskerar att trängas ut från marknaden inom vissa marknadssegment.

Parallellt sker i Kina en snabb ekonomisk utveckling som gör landet till en potentiellt mycket intressant marknad för textil- och konfektionsexport från EU och tredjeländer, särskilt när Kina öppnar sina marknader och genomför sina WTO-skyldigheter, bland annat vad gäller efterlevnad av avregleringen av detaljhandel och distribution.

3.3. Frågor som gäller konkurrenskraft

3.3.1. Forsknings- och utvecklingsinsatser

Även om textil och konfektion traditionellt sett inte varit någon teknikskapande sektor, har situationen förändrat under de senaste åren. Företag som investerat i forskning och nya framställningsmetoder har varit framgångsrika och stått sig väl i den internationella konkurrensen. Därför bör man fortsätta att uppmuntra sektorn till att investera i forskning och utveckling vilket kommer att leda till nya intelligenta material, till nya och mer effektiva framställningsmetoder och kommer att möjliggöra en saluförning av kreativa produkter till konkurrenskraftiga priser.

Det är viktigt att såväl offentliga myndigheter som branschen gör ytterligare insatser för investering i forskning. I detta hänseende bör det erinras om kommissionens meddelande "Investering i forskning: en handlingsplan för Europa", som antogs den 30 april 2003, och syftar till att höja investeringen i europeisk forskning och utveckling till närmare 3 % av BNP senast 2010. Se avsnitt 4 i detta meddelande om de insatser som vidtagits på EU-nivå.

Trots att textil- och konfektionssektorn kännetecknas av små och medelstora företag och utveckling på lokal nivå, är det viktigt att forskningsinsatserna sker på ett mer integrerat sätt så att man uppnår en kritisk massa och blir konkurrenskraftig på den globala marknaden. Nätverk och integrerade forskningsprojekt där forskningscentrum, industrin och universitet förenar sina krafter i strävan mot samma mål, nämligen att höja kvalitet och konkurrenskraft. Med hänsyn till att industriproduktionen i det utvidgade EU med nya förutsättningar för handeln blir allt svårare, bör den europeiska textil- och konfektionssektorn fortsätta att utveckla mycket specialiserade produkter. Detta gäller exempelvis medicinska textilier som

⁷ Inom alla dessa produktkategorier föll EU:s import från hela världen utom Kina med 13 % i värde och 11 % i volym, med ett fall i enhetspriser på 2 %, och denna utveckling har varit mer markerad inom vissa produktkategorier. Kinas andel i dessa produkter vad gäller värde har gått upp från 25 % år 2001 till 38 % under första halvåret 2003; i volym har Kinas andel på mindre än 14 % år 2001 gått upp till 37 % under första halvåret 2003.

bygger på biomaterial, interaktiva och intelligenta textilier med textilsensorer och bättre testmetoder.

I avsnitt 4 i detta meddelande förklaras insatser som gjorts på europeisk nivå för att främja integrerade projekt och arbete i nätverk, varvid man ägnar särskild uppmärksamhet åt små och medelstora företag. Integrerade projekt gör det möjligt att sammanföra ett antal element som är nödvändiga för att få till stånd nya produkter och framställningsmetoder: informationsteknik, nya material, kvalificerad personal och medvetenhet om immateriella rättigheter.

3.3.2. *Nyskapande*

Innovation på alla områden av textil- och konfektionsverksamheten är avgörande om sektorn skall förbli konkurrenskraftig. Inom sektorn gör enskilda företag enorma ansträngningar för innovation och skapande när det gäller produkter, kvalitet, produktionsprocesser och organisation. Samtidigt finns det en enorm potential hos sådana institutioner som universitet och tekniska institut. Emellertid finns det en stor kommunikationsklyfta mellan verksamheten vid företagen och vid dessa institutioner. Initiativ för att överbrygga denna klyfta skulle kunna leda till betydande multiplikatoreffekter i utvecklingen och spridningen av innovation bland små och medelstora företag.

Textil- och konfektionsindustrin har också haft svårigheter i att överbrygga klyftan mellan ren forskning å ena sidan och lanseringen av ny teknik, nya produkter eller processen på marknaden å den andra. Det finns en handlingslinje för innovation i det sjätte ramprogrammet för forskning och utveckling. Emellertid finns det bara begränsade möjligheter till bidrag på EU-nivå för icke-teknisk innovation.

3.3.3. *Informations- och kommunikationsteknik*

Inom textil- och konfektionssektorn har effektiv informationshantering blivit nyckeln till hur man skall kunna behålla konkurrenskraften, till exempel för att förbättra hanteringen av leveranskedjan, utbyta information, skapa virtuella nätverk, hantera mindre partier och minska hålltider.

E-handel mellan företag (B2B) är för närvarande begränsad huvudsakligen till de stora företagen i sektorn. Det är här som man kan se några av de största fördelarna med informations- och kommunikationsteknik (IKT). Av detta skäl måste små och medelstora företag börja utnyttja e-handel mellan företag för att samla sina splittrade insatser och söka leverantörer och marknader världen över. Dessutom är det avgörande att interoperativa system utarbetas och sätts i drift för att små och medelstora företag skall kunna utnyttja dessa fördelar till fullo.

Några lyckade projekt har fått bidrag ur det tematiska programmet ”Det användarvänliga informationsområdet”(IST) i femte ramprogrammet för forskning och utveckling, särskilt klustret kring ”E-Tailor”-projektet⁸. Emellertid har det varit svårt att tillgodose många användardrivna förslag. Eftersom textil- och konfektionssektorn är en användare av IKT snarare än en utvecklare av programvara har projektförslagen ofta haft en ganska låg nivå vad gäller ren teknisk forskning,

⁸ Uppgifter om projektet finns på <http://www.atc.gr/e-tailor/>.

även om de samtidigt potentiellt haft en hög ekonomisk betydelse eller föreslagit nya organisationsmodeller.

Även det sjätte ramprogrammet för forskning och utveckling erbjuder sektorn möjligheter, särskilt små och medelstora företag, att dra fördel av de strategiska målen "Företag och myndigheter i nätverk", "Produkt- och tjänsteplanering 2010" samt "Micro-nanosystem"⁹.

Tillgängliga uppgifter om upptagningen av IKT i textil- och konfektionssektorn är ganska begränsade¹⁰, men det verkar som om läget liknar det i andra tillverkningssektorer, där små och medelstora företag ogärna investerar i IKT. Man måste intensifiera insatserna för att informera små och medelstora företag om fördelarna med IKT.

3.3.4. Yrkesutbildning

Kvalifikationer blir mycket viktiga när det rör sig om högt specialiserade produkter och framställningsmetoder. Tidigare har det varit svårt för textil- och konfektionssektorn att hitta arbetskraft med lämpliga kvalifikationer, eftersom den gav en bild av en "traditionell" tillverkningsindustri, och med relativt låga lönenivåer. Många företag har svårigheter att rekrytera personal med specialiserade färdigheter, exempelvis grundläggande kunskaper om traditionell textil, och det finns särskilt kännbart behov av IKT- och e-företagsfärdigheter, som blir alltmer outhärliga. Unga människor som kommer in i sektorn behöver yrkesutbildning av hög kvalitet som är relevant för sektorns nya profil. På grund av de tekniska förändringarna och moderniseringen av produktionsprocessen i sektorn behövs dessutom bättre fortbildning för den arbetskraft som redan finns, för att höja deras kvalifikationer och färdigheter och hjälpa dem anpassa sig till nya arbetsmiljöer. Man bör också se till att bättre matcha utbud och efterfråga på alla nivåer.

På EU-nivå är programmet för yrkesutbildning, Leonardo da Vinci II, det viktigaste instrumentet under perioden 2000-2006 för att stödja innovativa initiativ över gränserna som syftar till att främja de kunskaper och färdigheter som är nödvändiga för en framgångsrik integration på arbetsmarknaden, och programmet är redan öppet för anslutnings- och kandidatländerna.

Textilprojekt som fått bidrag ur Leonardo har möjliggjort utarbetandet av användbara verktyg för sektorn. De har emellertid inte räckt till för att överkomma flera av sektorns svaga punkter när det gäller kvalifikationer och utbildning. Program och bidrag på europeisk och nationell nivå kräver allmänt sett initiativ som är i alltför stor skala för enskilda små och medelstora företag, som i sin tur har dålig kännedom om möjligheterna.

⁹ Dessa täcker: utvecklingen av IKT till stöd för driftskompatibla nätverk, processintegration och sammanslagning av resurser, för att möjliggöra för företag i nätverk att bygga upp snabbare och mer effektiva partnerskap och samarbetsformer, omstrukturera och integrera deras processer, utveckla produkter och tjänster med mervärde och dela med sig av erfarenheter; utveckling av ny informationsteknik för att optimera mervärdeskapande processer i tillverkning och utvidgade tjänster; respektive integreringen av micro-nanosystem i en bredare skala av nya intelligenta produkter, exempelvis intelligenta textilier.

¹⁰ Det faktum att man nyligen tagit med textil och konfektion i förteckningen över industrisektorer som skall ingå i nästa etapp av marknadsobservationen "e-Business w@tch" kommer att möjliggöra jämförelser mellan sektorer och länder vad gäller centrala indikatorer för e-företag, med särskild tyngdpunkt på små och medelstora företag. Se <http://www.ebusiness-watch.org/marketwatch/>.

3.3.5. *Sysselsättning*

Nästan en miljon arbetstillfällen gick förlorade inom den europeiska textil- och konfektionssektorn mellan 1990 och 2000, och de förestående utmaningarna kommer mycket troligen att leda till ytterligare förlorade arbetstillfällen. Den enda hållbara strategin för sektorn i Europa är att koncentrera sig på innovation, forskning, mode och design, skapande och kvalitet, samt användningen av ny teknik, tillsammans med positiva förhållanden mellan arbetsmarknadens parter. I detta hänseende är det dock viktigt att inse att de nya framställningsmetoderna inte ska leda till lägre sysselsättning utan bättre sysselsättning i en gynnsammare arbetsmiljö med olika arbetsmetoder. Därför är det viktigt med en god samordning av utbildning, tillgång till färdigheter och organisationen av arbetsmarknaden.

3.3.5.1. Jämställdhet

På grund av den stora andelen kvinnliga arbetstagare i sektorn, vilken inom konfektion uppgår till 74 %, är det desto viktigare att främja jämställdhet. Arbetsmarknadens parter på europeisk nivå¹¹ inom textil- och konfektionssektorn har i ett antal år undersökt kvinnors sysselsättning. Inom ramen för den sociala dialogen i sektorn och med bidrag från kommissionen har de nyligen framställt en handledning för arbetsgivare, arbetstagarnas företrädare och deras respektive organisationer, där de anger innovativa bra rutiner inom jämställdhet.

3.3.5.2. Att hantera förändringar

Företagens och arbetstagarnas förmåga att förutse, sätta igång och absorbera förändringar är avgörande för att man ska uppnå högre nivåer av ekonomisk tillväxt, sysselsättning och social sammanhållning. Social dialog och sociala partnerskap på alla nivåer är väsentliga för att man ska förutse och på ett positivt sätt hantera förändringar i allmänhet och vad gäller omstrukturering i synnerhet.

Vid toppmötet om sociala frågor i Barcelona 2002 beslöt arbetsmarknadens parter på europeisk nivå att på uppmaning av rådet inleda diskussioner för att undersöka möjligheten till social dialog om omstrukturering. Efter tre seminarier hösten 2002 och våren 2003, där man koncentrerade sig på konkreta omstruktureringsfall, avslutade arbetsmarknadens parter med framgång förhandlingarna om en gemensam text med titeln "Orientations for reference in managing change and its social consequences" ("Riktlinjer för hanteringen av förändringar och deras sociala följder").

Texten består av en rad rekommendationer där man bekräftar behovet av ett "förtroendeklimat" och en "positiv inställning till förändringar" och av att undvika "osäkerhet och alltför långa väntetider" i förfarandet för att informera och samråda med arbetstagare. I texten uppmanas arbetsgivare att i god tid förklara och motivera förändringarna och deras eventuella följder för arbetstagarna eller deras företrädare. Man betonar vikten av partnerskap mellan arbetsgivare, arbetstagare och lokala myndigheter när man ska hantera omstrukturering, särskilt när detta inverkar på en hel region, samt behovet att bibehålla arbetstagarnas anställbarhet via kontinuerlig

¹¹ Euratex samt ETUF:TCL

utveckling av färdigheter och kunskaper, och det särskilda problemet med små och medelstora företag i samband med omstrukturering.

Initiativet som tagits av arbetsmarknadens parter inom olika branscher på europeisk nivå är ett första viktigt steg mot att fastställa och utarbeta de bästa lösningarna för att förutse och hantera omstrukturering, och parterna bör se till att initiativet blir synligt och faktiskt genomfört på alla nivåer. Partnerskap mellan arbetsmarknadens parter är ett väsentligt element för en lyckad omstrukturering. Vad gäller information till och samråd med arbetstagare bör EU:s befintliga bestämmelserna till fullo tillämpas och utvecklas på alla lämpliga nivåer.

3.3.5.3. Den europeiska sociala dialogen i olika sektorer

Att säkerställa en hållbar utveckling av textil- och konfektionssektorn i Europa kommer att fordra ett engagemang av alla - inbegripet beslutsfattare och arbetsmarknadens parter - för en ständig förbättring i hanteringen av ekonomiska, miljörelaterade och sociala resurser. Den sociala dialogen på europeisk nivå har en central uppgift i hanteringen av förändringar i relationerna mellan arbetsmarknadens parter, och utgör samtidigt en samrådsplattform i många olika frågor. Den europeiska textil- och konfektionsindustrin var en av de första som inrättade en social dialog på europeisk nivå och har varit ett framgångsrikt exempel på den europeiska sektorsvisa dialogens stora möjligheter till utveckling. Bland de initiativ som arbetsmarknadens parter vidtagit inom denna ram återfinns undertecknandet av gemensamma etiska regler och utarbetandet av en handledning om offentlig upphandling för sektorn, samt projekt som gäller yrkesutbildning och förberedelse av företagen i anslutnings- och kandidatländerna inför anslutningen.

Såväl Internationella arbetsbyrån som kommissionen har insett¹² att även om den sociala trepartsdialogen mellan branscherna gör framsteg i anslutnings- och kandidatländerna, är den fristående sociala dialogen i olika sektorer fortfarande nästan obefintlig i dessa länder och behöver främjas.

3.3.6. Miljö

EU har förbundit sig att säkerställa en hög nivå på miljöskyddet. Två av de avgörande frågorna för textil- och konfektionsindustrin är behovet att minska såväl mängden spillvatten som släpps ut efter många processer som färgning och appretur, som det kemiska innehållet i detta vatten. Samtidigt står industrin inför utmaningen att börja använda sig av ett livscykelstänkande när det gäller den miljöpåverkan från de produkter den tillverkar.

Den viktigaste lagstiftningen på EU-nivå som berör textil- och konfektionsindustrin är direktivet om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC-direktivet)¹³ från 1996, som skapades därför att man ville införa samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar orsakade av en rad olika slag

¹² Se meddelandet från kommissionen av den 26 juni 2002 "den sociala dialogen i EU - en drivkraft för modernisering och förändringar", KOM (2002) 341 slutlig

¹³ Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996, EGT L 257, 10.10.1996, s. 26-40.

verksamhet inom industri och jordbruk, inbegripet förbehandling eller färgning av fibrer eller textilier¹⁴.

Kommissionen förväntar sig att genomförandet av detta direktiv skall påskynda moderniseringsprocessen och leda till avsevärt mindre föroreningar i de anläggningar som berörs. Den inser att genomförandet kan få betydande socioekonomiska följder och är medveten om att många små textiltjänstföretag befarar en ohållbar kostnadsökning¹⁵. De små och medelstora företagen utgör en betydande del av alla IPPC-anläggningar i Europa¹⁶. Eftersom merparten av små och medelstora företag följer befintliga lagar och andra författningar på miljöområdet efter bästa förmåga¹⁷, kan medlemsstaterna behöva ge särskild hjälp till operatörer som saknar resurserna för att hantera den administrativa börda som IPPC-direktivet innebär, utan att bryta mot EU-reglerna om statligt bistånd. För sin del avser kommissionen att undersöka utformningen av gränsvårkriterierna för appretursektorn och granska om direktivet täcker en lämplig skala av anläggningar. För sin del avser kommissionen att undersöka utformningen av gränsvårkriterierna för appretursektorn och granska om direktivet täcker en lämplig skala av anläggningar. Samtidigt medfinansierar kommissionen också forskningsprojekt inom det femte ramprogrammet för forskning och utveckling för att särskilt möta textilindustrins miljöproblem¹⁸.

Textilindustrin möter liknande miljöproblem som andra industrier och tekniken för att ta itu med dessa är ofta mycket lik. Varje sektor har emellertid sin egen forskningsgemenskap, med mycket lite kommunikation och samarbete sinsemellan. Kommissionen stödjer därför ett initiativ¹⁹ inom det femte ramprogrammet för forskning och utveckling för att förbättra informationsutbytet mellan forskningsgemenskaperna för textil, garvning, och papper- och pappersmassa, så att de på ett mer effektivt sätt skall kunna reagera på dessa sektors behov vad gäller miljöaspekter.

Samtidigt är kommissionens strategi att främja mer miljövänliga produkter, enligt vad som anges i meddelandet om integrerad produktspolitik (IPP)²⁰ relevant för textil- och konfektionssektorn eftersom det omfattar sådana frågor som beslut om råvaruförsörjning, användningslängd eller hantering av leveranskedjan. Ur textil- och konfektionssynpunkt måste de olika verktyg som redan finns - däribland miljöhanteringssystem, märkningssystem och förbättrad tillgång till information, bli mer produktinriktade och användarvänliga för sektorn. Dessutom behövs ytterligare insatser från industriaktörerna och de offentliga myndigheterna för att tillvarata

¹⁴ För information om de bästa tillgängliga teknik inom textilappretur, se referensdokumentet om bästa tillgängliga teknik (Europeiska kommissionen, juli 2003): <http://eippcb.jrc.es>.

¹⁵ Se meddelandet från kommissionen av den 19 juni 2003 "Vägen till hållbar produktion - Framstegen i genomförandet av rådets direktiv 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar".

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Rapport: "European SMEs and Social Environmental Responsibility" (Observatory of European SMEs, 2002), tillgänglig på: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory.htm.

¹⁸ Till exempel består nyckelåtgärden för hållbar vattenförvaltning och vattenkvalitet inom det femte ramprogrammet för forskning och utveckling i stöd till TOWEFO-projektet, som utvärderar effekterna av genomförandet av IPPC-direktivet på hållbar avfallsförvaltning vid textilanläggningar.

¹⁹ Ytterligare information finns på: <http://www.patantex.net>

²⁰ Meddelande från kommissionen av den 18 juni 2003 om "Integrerad produktpolitik - Miljöpåverkan ur livscykelperspektiv", KOM(2003) 302 slutlig.

potentialen i sådana verktyg för att skapa konkurrensfördelar för sektorn, samtidigt som miljöresultaten förbättras.

3.3.7. *Kemikalier*

Ännu en utmaning för textil- och konfektionssektorn utgörs av EU:s nya politik vad gäller kemikalier. I texten för ett framtida utkast till förordning om REACH-systemet²¹, som följer på 2001 års vitbok om strategin för den framtida kemikaliepolitiken²², utarbetad av generaldirektoraten för näringsliv och för miljö, föreskrivs att vissa kemiska ämnen som används eller saluförs i EU och som överskrider en viss volym i framtiden kommer att omfattas av ett förfarande för registrering och, där nödvändigt, utvärdering och godkännande eller begränsning.

Alltmedan syftet med REACH-paketet är att inrätta en övergripande jämvikt mellan de tre pelarna för hållbar utveckling (ekonomisk, social, miljörelaterad) kan det ha följder för somliga tillverkare eller importörer i vissa sektorer. Det kan bli fråga om prisökningar när de gäller somliga kemiska ämnen och beredningar. Man kan också vänta sig att ett antal nischprodukter med lågt värde dras tillbaka.

Industrin har reagerat på det offentliga samrådet genom att påpeka att den är en viktig användare längre fram i processen av en extremt skiftande skala kemiska beredningar. Till exempel innehåller ett vanligt recept för tygfärgning fem beredningar, varav var och en består av tio kemiska ämnen, och till textilappretur används hundratals recept varje år. Kommissionen har i slutförandet av sitt REACH-förslag beaktat de åsikter som textilindustrin framfört. Den betydande minskningen av testkrav för små mängder och den avsevärda minskningen av den administrativa bördan har till stor del reducerat eventuella negativa effekter, exempelvis att ämnen som textilindustrin använder dras tillbaka.

3.3.8. *Konsumentfrågor och folkhälsa*

Det finns en ökande medvetenhet bland somliga konsumenter om hur de produkter de äter eller kommer i kontakt med kan inverka på deras hälsa, och detta är ett område som konsumentföreningar i hela Europa är särskilt oroliga över. Ur textilindustrins synpunkt gäller detta främst konfektion, hemtextil och i mindre utsträckning mattor. Konfektionstillverkare reagerar i allt större utsträckning genom att undersöka vilka kemikalier som finns i plaggen och vilka som kan lösgöras under tvätt och användning, särskilt när detta innebär längre kontakt med huden. Precis som med bestämmelser beträffande miljöskydd bör inte denna fråga ses som ett hot mot sektorn utan snarare som en möjlighet för EU-tillverkare att göra reklam för den höga nivå av konsumentskydd som deras produkter erbjuder.

Reklam för textilprodukter får inte vara vilseledande enligt vad som anges i direktiv 84/450/EEG, ändrat genom direktiv 97/55/EG, och textilmärkning ska tillhandahålla tydlig, exakt och lättbegriplig information på ett språk som konsumenten lätt kan förstå.

²¹ Se <http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/chempol/whitepaper/reach.htm>.

²² KOM(2001) 88 slutlig, antaget den 27 februari 2001.

3.3.9. *Företagens sociala ansvar*

Det finns en ökande medvetenhet såväl bland företagen som konsumenterna att företagen kan bidra - åtminstone delvis - till en hållbar utveckling genom att ta med miljörelaterade och sociala frågor både i sina affärsförehavanden och i interaktionen med de berörda parterna. Det är också erkänt att detta slag av ansvarsfullt beteende även kan stödja hållbar affärsframgång och därför bidra till konkurrenskraften.

I sitt meddelande om företagens sociala ansvar²³ stöder kommissionen främjandet av detta ansvar som ett viktigt frivilligt bidrag från företagen till hållbar utveckling.

I detta sammanhang har kommissionen öppnat ett forum till vilket företagareföreningar, fackföreningar och icke-statliga organisationer som är verksamma inom textil- och konfektionssektorn har bidragit. En av prioriteringarna i kommissionens strategi är också att främja företagens sociala ansvar bland små och medelstora företag, vilket är mycket relevant om begreppet skall accepteras i större utsträckning i sektorn.

Inom textilsektorn främjas företagens sociala ansvar av och för stora multinationella företag inom konfektionshandeln. Idag och i framtiden är det mest troligt att det största trycket på små och medelstora företag att anta rutiner inom företagens sociala ansvar och rapportera om dem kommer från deras stora företagskunder. Med tanke på att leveranskedjan för textil och konfektion är komplex och mycket internationaliserad, är det troligt att frågor som gäller företagens sociala ansvar blir allt viktigare inom sektorn. På europeisk nivå antog arbetsmarknadens parter inom textil- och konfektionssektorn 1997 en stadga om företagens sociala ansvar.

Bristande medvetenhet verkar dock vara ett betydande hinder för att små och medelstora företag inom sektorn ska införa ett tillvägagångssätt förknippat med företagens sociala ansvar. Arbetstagarföreningar och branschorganisationer har en viktig uppgift när det gäller att öka medvetenheten om företagens sociala ansvar genom att tillhandahålla information och användarvänliga verktyg och sprida exempel på bra metoder. Kommissionen anordnar själv en informationskampanj om företagens sociala ansvar som särskilt riktas till små och medelstora företag, och som kommer att hållas under 2004 inom hela EU samt anslutnings- och kandidatländerna.

Med tanke dessutom på de särskilda begränsningar som små och medelstora företag ställs inför vad gäller resurser, är det avgörande för dem att kunna bedöma de sannolika vinsterna som deras deltagande i företagens sociala ansvar innebär, och att mäta hur långt sådana vinster gör det möjligt för dem att täcka kostnaderna för övervakning, rapportering och PR som hänger samman med denna verksamhet. Detta gäller särskilt textil- och konfektionssektorn med den komplexa och internationaliserade leveranskedjan.

3.3.10. *Immateriella rättigheter*

De fördelar som den europeiska textil- och konfektionssektorn har tack vare sin förmåga att utforma och skapa nya produkter hotas av piratkopior. Trots EU-skydd för både varumärken och modeller kopieras märken och modeller systematiskt till

²³ Företagens sociala ansvar – näringslivets bidrag till en långsiktig stabil utveckling, KOM(2002) 347 slutlig, antaget den 2 juli 2002.

skada för ägarna²⁴. Många små och medelstora företag i synnerhet finner det svårt att kämpa mot detta hot, eftersom de ofta saknar resurser för att anlita tjänster från experter inom immateriell äganderätt för att inleda komplicerade domstolsmål.

Kommissionen har nyligen lagt fram två förslag som i avsevärd mån kommer att stärka skyddet av immateriell äganderätt. Syftet med det föreslagna direktivet om åtgärder och förfaranden för skydd av immateriella rättigheter²⁵ är att harmonisera nationella bestämmelser på det området. En parallell förordning²⁶, som antogs i juli 2003, gäller tullinsatser mot varor som inkräktar på immateriella äganderättigheter. Även om det rör sig om två väsentliga instrument för att angripa piratkopior inom gemenskapen och vid dess yttre gränser, kan de inte tackla problemet vid en av dess huvudkällor, dvs. i de tredjeländer som vanligtvis tillverkar varorna. Därför blir ytterligare åtgärder nödvändiga för förbättra skyddet för och efterlevnaden av immateriella rättigheter i vissa tredjeländer där detta är bristfälligt. Samtidigt är det viktigt att se till att små och medelstora företag inom textil- och konfektionssektorn får information om sina rättigheter och vart de kan vända sig. Slutligen är det avgörande att medlemsstaternas nationella myndigheter ser till att bestämmelserna efterlevs.

3.3.11. Regionala aspekter

Textil- och konfektionsindustrin i Europa kännetecknas av en geografisk koncentration av små och medelstora företag i ett antal regioner som är mycket beroende av sektorn för sysselsättning och socioekonomisk sammanhållning. Det rör sig ofta om regioner där andra möjligheter till sysselsättning är begränsade. Dessutom utgör kvinnor en stor andel av arbetskraften, särskilt i undersektorn för klädesplagg. Av dessa skäl kan varje nedgång i sektorns ekonomiska läge och de förluster av arbetstillfällen som den leder till ha en oproportionerligt negativ inverkan på vissa regioner både i de nuvarande och de blivande medlemsstaterna.

Situationen kräver förmåga att förutse förändringar i sektorn och att locka nya investeringar i diversifierad verksamhet inom näringslivet. Dessutom kommer merparten av de anställda inom textil och konfektion inte att kunna finna ny sysselsättning inom sektorn. De möjligheter som kommer att finnas kvar i framtiden blir sannolikt på en högre utbildningsnivå. Av dessa skäl behövs regionala program för utbildning som är inriktade på uppdatering av färdigheter och omskolning för annat arbete.

Finansieringen ur strukturfonderna förvaltas via övergripande fleråriga program för regionalutveckling, som föreslås av regionerna och godkänns av kommissionen.

²⁴ Till exempel beslagtogs 4,7 miljoner klädesplagg och accessoarer av tulltjänstemän vid EU:s yttre gränser år 2001, och hälften av EU:s tullförfaranden för 2001 (dvs. 2628 förfaranden) gällde textil- och konfektionsprodukter. Se:

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/counterfeit_piracy/statistics/statistics_en_2001.pdf.

²⁵ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om åtgärder och förfaranden för skydd av immaterialrätter, 30.1.2003, KOM(2003) 46 slutlig.

²⁶ Rådets förordning (EG) 1383/2003 av den 22 juli 2003 om tullmyndigheternas ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter och om vilka åtgärder som skall vidtas mot varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter, EGT L 196, 2.8.2003.

3.3.12. *Konkurrenspolitik, statligt stöd och den inre marknaden*

I sådana sektorer som textil och konfektion, som genomför en löpande anpassningsprocess, särskilt i form av nedläggning eller modernisering av anläggningar, kan statligt stöd vara särskilt splittrande. I det sammanhanget är det av stor vikt att man följer reglerna om beviljande av statligt stöd till sektorn. Med hänsyn dessutom till det faktum att de investeringsnivåer som behövs för många olika slags verksamhet inom textil och för de flesta typerna av konfektionsproduktion är avsevärt lägre än i andra sektorer, verkar det som att textil- och konfektionssektorn vore en lämplig kandidat inom överskådlig framtid för en åtstramning av bestämmelserna om statligt stöd.

Det finns dock ett antal områden där statligt stöd kan ses mer positivt eftersom det kan ha en övergripande fördelaktig inverkan inom EU. För att klargöra reglerna för statligt stöd på dessa områden har kommissionen antagit en rad riktlinjer och ramverk, däribland på områden av stor betydelse för textil- och konfektionsindustrin som forskning och utveckling, sysselsättning och yrkesutbildning, små och medelstora företag, miljöskydd samt bistånd till och omstrukturering av företag som befinner sig i svårigheter.

Varje framtida initiativ på nationell och europeisk nivå på detta område måste stämma helt överens med konkurrensreglerna och syfta till att förbättra hur marknaderna fungerar, genom att främja integrering och en effektiv tilldelning av resurser inom och mellan sektorerna och regionerna på den inre marknaden utan att införa någon snedvridning av konkurrensen.

4. FÖRSLAG FÖR ATT STÄRKA DEN HÅLLBARA KONKURRENSKRAFTEN I EU:S TEXTIL- OCH KONFEKTIONSSEKTOR

Att stärka den hållbara konkurrenskraften i det utvidgade EU:s textil- och konfektionssektor är kopplat till att man stärker faktorer som hänger samman med de nuvarande och förväntade konkurrensfördelarna i EU:s textil- och konfektionsindustri.

Alltmedan företag ansvarar för att fastställa lämpliga strategier och för att anpassa sig till ett konkurrens klimat i förändring, måste myndigheterna i medlemsstaterna och i EU se till att det finns en konsekvent kombination av åtgärder och lämplig tillgång till instrument som - genom att man främjar förbättringar inom forskning och innovation, kvalitet, skapande och yrkesutbildning - skulle främja konkurrensförmågan i EU:s textil- och konfektionsindustri.

I juli 2003 trädde den nya europeiska sysselsättningsstrategin i kraft med riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Genom att anta dessa riktlinjerna har medlemsstaterna bland annat förbundit sig att förstärka utvecklingen av humankapital och livslångt lärande, förbättra anpassbarheten på arbetsmarknaden, främja företagargandan och skapandet av nya arbetstillfällen, och angripa regionala skillnader i sysselsättning. Många av dessa mål är särskilt aktuella för textil- och konfektionssektorn, eftersom ett av huvudmålen är ekonomins smidiga övergång till nya förhållanden. Man betonar som ett övergripande mål att förbättra styrelseformer och stärka partnerskap genom att nära koppla samman parlamentariska organ, arbetsmarknadens parter och andra relevanta aktörer, och man uppmärksammar

behovet av ett effektivt leveranssystem via fungerande tjänster, däribland offentliga arbetsförmedlingar.

Samtidigt måste den ständigt ökande tillgången till EU:s marknad, som kommer att ta ett kliv framåt den 1 januari 2005 i och med att de kvantitativa begränsningarna upphävs helt, kompletteras genom att EU:s textil- och konfektionsexport får ett likvärdigt tillträde till världsmarknaderna. De investeringar som görs för att man skall kunna hantera den snabbt växlande kombinationen av konkurrensfaktorer i EU, och som innebär en nästan ständig process av omstrukturering och modernisering, kräver samma konkurrensvillkor på internationell nivå för att det skall finnas en ekonomisk motivering till den ofta smärtsamma omstrukturerings- och moderniseringsprocessen.

Med en allt större avreglering av tillträdet till EU:s marknad är det också viktigt att man beviljar mindre utvecklade länder och små tillverkare förmånsmarginaler som kan bidra till att förebygga att de trängs ut från marknaden.

Slutligen skulle det vara viktigt att inom ramen för de integrerade instrumenten för regionalutveckling förutse industriförändringar, där dessa överskrider regionens anpassningsförmåga. Olika industrisektorer i det utvidgade EU, bland dem textil och konfektion, går regelbundet igenom omstrukturings- och moderniseringsprocesser som har inverkan på miljön, på företagen själva och på den socioekonomiska situationen i regionerna. Det är viktigt att locka investeringar till dessa regioner, utbilda människor så att de kan hitta arbete inom olika ekonomiska verksamheter, och omskola anställda inom samma sektorer för att reagera på efterfrågan på ständigt högre kvalifikationer.

4.1. Insatser på EU-nivå

4.1.1. Handelspolitik

EU har inom denna sektor ett antal mål som inte är lätta att förena: att främja sin egen industri mot bakgrund av en allt större internationell konkurrens, utvecklingsfrågor, ett framgångsrikt genomförande av Doha-agendan, jämvikt mellan multilateral avreglering och förmånsbehandling, samt främjande av hållbar utveckling och handelsvillkor. De tillgängliga instrumenten för handelspolitik har setts över för att man skall kunna reagera på den utmaning som avregleringen av kvoter och en allt större globalisering av handeln utgör, och för att ge EU:s industri och andra berörda parter en tydlig, förutsägbar och konsekvent ram inom vilken de kan planera sina affärsstrategier, investeringar och yrkesutbildningar. Denna ram skulle kunna bestå av följande delar:

4.1.1.1. Att förbättra villkoren för tillträde till marknaderna i tredjeländer - Doha-agendan

I ett läge med global konkurrens, särskilt med lågprisvaror, blir det avgörande för den europeiska textil- och konfektionssektorn att verkligen få tillträde till marknaderna i tredjeländer. Av detta skäl har EU i förhandlingarna om Doha-agendan strävat efter att uppnå villkor för tillträde till marknaderna i tredjeländer som är både rättvisa och jämförbara världen över. EU anser att upphävandet av kvoter 2005 bör åtföljas av bättre och jämförbart tillträde till textil- och konfektionsmarknaderna i de övriga länderna. I annat fall skulle den resulterande obalansen i marknadstillträde bli väldigt svårt att acceptera, särskilt om några av de

största och mest konkurrenskraftiga textil- och konfektionsexportörerna i världen skulle behålla betydande hinder för tillträde till sina marknader. Det är bekymmersamt att de signaler som några av de största textil- och konfektionsexporterande länderna gett inom Doha-agendan angående sin beredvillighet att upphöra med att skydda sin industri hittills inte varit positiva. Detta väcker frågan om företag i dessa länder kan komma att använda sitt skyddade tillträde till sin hemmamarknad för att ge sig in på en mer aggressiv internationell expansion.

I det aktuella EU-förslaget i förhandlingarna om marknadstillträde uppmanas alla WTO-medlemmar - med undantag endast för de minst utvecklade länderna - att sänka sina tullar till den lägst möjliga gemensamma nivån och att undanröja andra hinder än tullar. Detta skulle göra det möjligt för EU:s industri att konkurrera i andra länder under förhållanden som liknar dem som EU erbjuder tredjeländer. Alla länder skulle bidra, inbegripet naturligtvis länder med mycket konkurrenskraftig textil- och konfektionsexport. EU kommer inte att sänka sina redan ganska låga tullar ytterligare om de inte uppvägs av ett motsvarande tillträde till yttre marknader. Med vederbörlig hänsyn till de utvecklingsfrågor - vilket gäller både länder som har och som inte har förmånsbehandling - som utvecklingsländerna tagit upp, och inverkan på EU:s industri, bör tillämpningen av de nya och lägre nivåerna göras successivt med övergångsperioder för anpassning.

Att andra handelshinder än tullar kvarstår – vilka EU strävar efter att undanröja men vilka också är ett bekymmer för andra länder – utgör ett allvarligt problem för den europeiska industrin. I textil- och konfektionssektorn gäller detta främst ytterligare avgifter, skatter eller andra importavgifter, minimi-importpriser eller tulluppskattningsrutiner som inte grundas på det pris som betalas för den importerade varan, besvärliga eller faktiskt diskriminerande krav på märkning, system för importtillstånd, ansträngande intygsförfaranden osv. Att hantera dessa hinder innebär att man måste övervinna ett antal svårigheter. I vissa fall kan det hända att sådana hinder direkt strider mot befintliga WTO-regler, och skulle kunna hanteras via WTO:s mekanism för lösning av tvister om bevis kan tillhandahållas. I många fall är överensstämmelsen med WTO-skyldigheter dock inte tydlig, och dessutom är klara bevis ibland svåra att anskaffa - till exempel när dessa andra handelshinder gäller administrativ praxis.

Förhandlingarna om Doha-agendan utgör ett tillfälle för en övergripande översyn av alla andra påstådda handelshinder än tullar, möjligtvis via sådana förfaranden som ömsesidiga anmälningar och förhandlingar med ledning av önskemål och erbjudanden, vilka syftar till att uppnå en överenskommelse att avlägsna eller inte tillämpa några sådana åtgärder. Sådana förhandlingar skulle kunna ske bilateralt, men målet vore att de uppnådda åtagandena blir multilaterala. I sina nyligen ingångna bilaterala textilavtal har EU tagit med övergripande förteckningar av typer av andra handelshinder än tullar, vilka skulle kunna användas som en standard för åtagandena att inte tillämpa andra handelshinder än tullar och för att undersöka dem. En sådan granskning av varje enskilt handelshinder kommer att ta lång tid, och ytterligare information från industrin för att utarbeta förteckningen över dokumenterade andra handelshinder än tullar i prioriterade länder kommer att vara nödvändig.

4.1.1.2. Att förverkliga Europa-Medelhavsområdet

Som del av Barcelonaprocessen inrättas nu en frihandelszon som i slutetappen kommer att omfatta EU och länderna kring Medelhavet. En av de viktigaste prioriteringarna för textil- och konfektionssektorn i inrättandet av en sådan zon är att utvidga den alleuropeiska (diagonala) ursprungskumulationen²⁷, vilken redan omfattar EU, Eftaländerna, Central- och Östeuropa samt Turkiet, till att omfatta länderna kring Medelhavet. I slutetappen förväntas denna kumulationszon även inbegripa Balkanländerna.

Inom ett sådant frihandelsområde blir det möjligt för ekonomiska operatörer att utan hinder använda mellanprodukter från hela området. Detta kommer att göra det möjligt att mer intensivt tillvarata konkurrensfördelarna i olika regioner, och också låta textil- och konfektionssektorn behålla hela produktionskedjan nära den europeiska marknaden, samt förena fördelarna med rimliga kostnader, kvalitet och närhet. Zonen kommer också att i viss mån dämpa de negativa effekterna av upphävandet av importkvoterna år 2005, och av detta skäl är det viktigt med ett snabbt genomförande.

Efter den överenskommelse mellan handelsministrarna för Europa-Medelhavsländerna som uppnåddes i Palermo den 7 juli 2003, är det viktigaste steget som återstår för att uppnå en sådan ursprungskumulation att sluta ett frihandelsavtal mellan de berörda länderna²⁸. Kommissionen anser att ytterligare ansträngningar i detta syfte bör göras av de berörda länderna. För att diagonal kumulation ska kunna fungera måste alla partner ha identiska ursprungsregler och ett överenskommet system om administrativt samarbete, vilka definieras utförligt i det ursprungliga protokollet om frihandelsavtal. Eftersom textil och konfektion spelar en avgörande roll i de södra och östra Medelhavsländernas ekonomi är det särskilt brådskande att fullborda zonen före 2005, och man bör överväga hur man kan påskynda det effektiva införandet av ursprungskumulation på området. Kommissionen kommer dessutom att undersöka, om sådana önskemål framförs av regionen eller branschen, alternativ till kravet på frihandelsavtal mellan dessa länder. Slutandet av sådana frihandelsavtal prioriteras dock alltså av kommissionen och är dess slutmål för att förverkliga frihandelszonen Europa-Medelhavet. Där de föreslås måste alternativen visa upp resultat som är likvärdiga frihandelsavtal, både vad gäller en bättre integration mellan Europa och Medelhavet som ursprungskumulationssystemet för Europa-Medelhavet förväntas ge, och fastställande av, bevis för och kontroll av ursprunget på de produkter som omfattas av kumulation. Dessa alternativ måste uppvisa ett ramverk som helt stämmer överens med WTO:s bestämmelser, regler som kan efterlevas samt metoder för administrativt samarbete i detta syfte.

²⁷ Diagonal kumulation i Europa-Medelhavssammanhang gäller möjligheterna till kumulation när flera länder är parter i ett avtal eller är sammankopplade via flera liknande avtal och där det är tillåtet att använda material med ursprung i något av de berörda länderna. Ett exempel är ett tyg med ursprung i gemenskapen, som används för att sy en skjorta i Polen. Denna skjorta kan exporteras till Schweiz och omfattas av förmånsbehandling, som i alla andra länder som omfattas av det alleuropeiska kumulationssystemet.

²⁸ Till exempel kommer Marocko att kunna importera ett tyg från Egypten, omvandla det till ett plagg och exportera det till EU tullfritt. För att dock kunna utnyttja denna diagonala kumulation måste Marocko och Egypten ha slutit ett frihandelsavtal sinsemellan, annars kommer ett sådant plagg att omfattas av tullavgifter i EU.

Mer allmänt bör man vid inrättandet av zonen särskilt uppmärksamma efterlevnaden av väsentliga standarder för arbete och miljö, engagemanget av arbetsmarknadernas parter och främjandet av den sociala dialogen inom sektorn.

Somliga utvecklingsländer, särskilt ett antal mindre utvecklade länder, mindre leverantörer och länder i Europa-Medelhavsområdet kommer plötsligt från och med 2005 att utsättas för konkurrens från länder som hittills varit begränsade genom kvoter. Från och med 2005 kommer deras enda förmånsbehandling att bestå i den differentiering i tullavgifter som EU kommer att tillämpa. De länder som är beroende av resultatet av Doha-agendan kan ytterligare tvingas att harmonisera nivåer som ännu inte fastställts. Samtidigt står dessa länder inför en situation där delvis på grund av gällande ursprungsbestämmelser en betydande del av deras konfektionsexport till EU inte kan omfattas av någon tullnedsättning - alltmedan deras största konkurrenter bland utvecklingsländerna kan omfattas av tullnedsättning eftersom deras produkter uppfyller villkoren för sådan behandling, då deras textil- och konfektionssektorer är bättre integrerade. Detta kan åtminstone delvis åtgärdas på tre sätt:

- a) **Tullavgifter.** EU vill främja gemensamma tullnivåer som är så låga som möjligt, dvs. de lägsta som alla WTO-medlemmar är beredda att enas om och tillämpa. Om sådana "gemensamma skalor" av tulltaxenivåer som man enas om inom Doha-agendan skulle bli lägre än de aktuella EU-tullarna, skulle det innebära att de minst utvecklade länderna och länderna i Europa-Medelhavsområdet fick sina förmåmsmarginaler ytterligare minskade och detta skulle gälla desto mer, ju lägre nivå på de överenskomna tullavgifterna. För att handlera detta potentiella problem kan en konvergens mot en "gemensam skala" av tullnivåer uppnås efter en övergångsperiod som skulle ge dessa länder en viss tid för anpassning.
- b) **Koncentration av EU:s unilaterala preferenser.** För närvarande beviljas de allmänna preferenserna - dvs. det allmänna preferenssystemet (GSP) - inom textil och konfektion allmänt sett till alla utvecklingsländer i form av en tjugoprocentig befrielse från tullar. När vissa objektiva kriterier uppfylls av vilka det framgår att landet redan är mycket konkurrenskraftigt i en viss sektor kan det landet "flyttas upp" och förlora förmånsbehandlingen för den sektorn. Med tanke på effekten av upphävandet av kvoter, särskilt på de minst utvecklade länderna och små leverantörer av textil och konfektion, bör man beakta vikten av att begränsa förmånsbehandlingen till de länder som är mer sårbara när man fastställer ett nytt allmänt preferenssystem som ska gälla efter 2006, alltmedan man tar hänsyn till principen om icke-diskriminering.
- c) **Förbättrad användning av förmånsbehandling - ursprungskumulation.** För närvarande utnyttjar inte många länder till fullo den förmånsbehandling som EU beviljat dem, särskilt den som ingår i allmänna preferenssystemet och den som beviljas AVS-länderna. En av anledningarna är att EU:s ursprungsregler för förmånsbehandling kräver en tillräcklig omvandling i det landet som omfattas av förmånsbehandling, så att produkten kan anses vara av ursprung

som medför förmånsbehandling²⁹: målet med denna regel är att undvika att dessa länder endast blir platser för minimal bearbetning av varor som kommer från länder som inte omfattas av förmånsbehandling, vilket motverkar målet med förmånsbehandlingen, nämligen att den skall gagna de länder som omfattas av den och inte andra. Eftersom många av dessa länder - särskilt de minst utvecklade länderna och små konfektionsexportörer - inte har en konkurrenskraftig inhemsk textilindustri, måste de vanligen importera tyger från andra länder, vilka sedan omvandlas till plagg, men den allmänna regeln är att den färdiga produkten inte längre anses ha förmånsursprung och kommer in i EU med full tullavgift. Frågan här är hur man kan anpassa ursprungsregler (inbegripet ursprungskumulation) på ett sätt som kan förbättra konkurrensställningen för de mer sårbara länderna genom att faktiskt bidra till deras utveckling genom en bättre användning av den förmånsbehandling som EU beviljar, utan att varken öppna EU:s portar för importers vars huvudsakliga mervärde har sitt ursprung i länder som inte omfattas av förmånsbehandling, eller faktiskt förhindra en eventuell utveckling av den inhemska textilindustrin som inte skulle stå sig i konkurrensen med de största textilexporterande länderna.

En betydande ändring i ursprungsreglerna - till exempel strykning av den gällande regeln om dubbel bearbetning - skulle leda till att de som främst skulle få fördel av ändringen vore de länder som för närvarande inte omfattas av förmånsbehandling, alltmedan alltför lite mervärde skulle uppstå i produktionslandet. Detta skulle motverka målet under punkt b) ovan, nämligen att koncentrera förmånsbehandlingen till de länder som mest behöver den. När man överväger åtgärder som bygger på att ge de länder som omfattas av förmånsbehandling större valmöjligheter till inköp av mellanprodukter, vore en möjlighet att underlätta ursprungskumulation inom grupper av länder som omfattas av förmånsbehandling och som har tillräcklig enhetlighet vad gäller ekonomi och geografi. En annan möjlighet vore att tillåta kumulation mellan regioner som omfattas av förmånsbehandling och som gränsar till varandra, under förutsättning att deras textil- och konfektionsproduktion kompletterar varandra tillräckligt. För att en sådana möjlighet ska vara godtagbar får den dock inte försvaga den ekonomiska integrationen inom regionerna i fråga och måste inbegripa ett ramverk som helt stämmer överens med WTO:s bestämmelser, regler som kan efterlevas samt metoder för administrativt samarbete för fastställande av, bevis för och kontroll av ursprunget på de produkter som omfattas av kumulation.

Vid övervägandet av sådana åtgärder måste man, förutom den inverkan de kan ha på EU:s textil- och konfektionsindustri, ta hänsyn till deras effekter på utvecklingen av hela textil- och konfektionskedjan i dessa länder.

4.1.1.3. Hållbar utveckling

Ökad konkurrens och avreglering av handeln torde bidra till det övergripande målet med hållbar utveckling i dess alla aspekter (den ekonomiska, sociala och

²⁹ För att t.ex. ett plagg som tillverkats i sådana länder skall anses ha sitt ursprung där krävs det i allmänhet att en "dubbel bearbetning" äger rum där, vilket innebär att de använder konkurrenskraftigt tyg antingen tillverkat i landet (vilket ofta inte finns) eller importerat från länder med vilka ursprungskumulation är tillåten.

miljörelaterade). Detta leder till utmaningar, till exempel hur man skall undvika en tävlan om att vinna eller försvara marknadsandelar vilken leder till försämrade arbetsförhållanden - vilka redan är otrygga - för de fattigare människorna i de fattigare länderna: en sådan brist på respekt för arbetstagarnas grundläggande rättigheter eller försämrade miljöstandarder bör inte anses ingå i de jämförbara fördelarna i något land. Men att förena avreglering av handeln med principerna om hållbar utveckling erbjuder också möjligheter till ökad försäljning eller bättre marginaler för produkter som tillverkas i EU eller någon annanstans under hållbara förhållanden, eftersom man kan vidta åtgärder för att göra dem mer synliga och attraktiva för konsumenter och, vad gäller importerade produkter, ge dem förmånstillträde till marknaden.

Hållbar utveckling bör främjas, så långt detta är möjligt, via specialiserade internationella institutioner där dessa finns (exempelvis Internationella arbetsbyrån eller FN:s miljöprogram), genom ökat samarbete mellan EU och dessa institutioner, och med incitament och efterlevnad av internationella standarder. EU:s aktuella GSP-system innehåller redan särskilda incitament för att värna om arbetstagarnas rättigheter, genom att ge ytterligare förmåner till de länder får rätt till det; i systemet finns också möjligheten att återta fördelarna inom GSP-systemet från länder som bland annat allvarligt och systematiskt kränker föreningsfrihet, rätten att sluta kollektivavtal eller använder sig av barnarbete.

Emellertid återstår mycket att göra eftersom organisationen av förhållandena på arbetsmarknaden i somliga fall ännu inte följer Internationella arbetsbyråns väsentliga arbetsstandarder och Internationella arbetsbyråns mål med främjandet av anständigt arbete. Därför kommer genomförandet av dessa internationella standarder och mål att fordra verkliga ansträngningar av länderna i fråga. EU skulle kunna stödja dessa ansträngningar.

Även företagsvärlden bör bidra till hållbar utveckling genom initiativ inom företagens sociala ansvar, exempelvis främjandet av ILO:s och OECD:s principer och riktlinjer om multinationella företag som även täcker hela leveranskedjan.

Man kan också överväga märkningssystem så att de konsumenter som så önskar kan välja produkter som har framställts på ett sätt som främjar hållbar utveckling. För att konsumenter ska använda sådan märkning, bör märkningen vara relevant, trovärdig och tillförlitlig. Dessutom ska denna märkning bestämmas av marknaden, vara icke-diskriminerande, proportionerlig och tydlig, och skulle kunna användas som ett första steg till att bevilja sådana produkter, i enlighet med WTO-bestämmelser, bättre villkor för tillträde till marknaden i det framtida GSP-systemet. De skulle kunna bygga på internationellt överenskomna standarder där sådana finns³⁰. De borde omfatta lämpliga intygsmekanismer tillsammans med tillräcklig och kostnadseffektiv kontroll. Befintliga organisationer och organ för intygande skulle kunna anförtros sådana uppgifter, efter det att deras förmåga undersökts och med någon slags kontroll

³⁰ Till exempel definieras arbetstagarnas grundläggande rättigheter i ILO-förklaringen om Grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet av juni 1998 såsom

- a) rätten att bilda fackföreningen och rätten att sluta kollektivavtal,
- b) förbud mot tvångs- eller slavarbete,
- c) förbud mot barnarbete, och
- d) förbud mot diskriminering i anställning och sysselsättning.

från offentliga myndigheters sida om det finns ett offentligt erkännande av deras rätt att utfärda intyg.

Märkning kan hjälpa till att skapa nischmarknader, inte bara för EU utan också för tillverkare från tredjeländer, däribland tillverkare i utvecklingsländer som kan förlora marknadsandelar efter det att importkvoterna upphävs 2005. Man bör överväga att ge tekniskt stöd för att det ska bli lättare att följa det ovan beskrivna märkningssystemen. Det finns redan vissa märkningssystem som gäller tillverkningsmetoder inom textil och konfektion, och man måste ta hänsyn till dem vid insatser på EU-nivå.

Dessutom har kommissionen ingått samarbete med centrumet för hållbar handel och innovation (*Sustainable Trade and Innovation Centre* - STIC), som inrättades som ett typ II-initiativ vid toppmötet för hållbar utveckling i Johannesburg. STIC skulle kunna bidra till att främja hållbar produktion, särskilt i utvecklingsländerna, genom att stödja överföring av teknik och tillhandahålla tekniskt bistånd via inrättandet av nätverk för intressenter, partnerskap eller samverkan mellan företag i Europa och i utvecklingsländerna. STIC skulle också kunna delta i främjandet av handel med miljövänliga produkter från utvecklingsländerna. Textilsektorn har fastställts som ett område där global handel motiverar sådana åtgärder på internationell nivå som förenar industriutveckling och miljöskydd.

4.1.1.4. Att skydda immateriella äganderättigheter

Eftersom innovation, märken, mode och design är några av de starka punkterna i EU:s textil- och konfektionsindustri, blir det viktigt att intensifiera ansträngningarna att förbättra skyddet av immateriella rättigheter och efterlevnaden i tredjeländer, däribland övervakningar av efterlevnaden av WTO:s TRIPs-avtal, för att bekämpa handeln med piratkopior.

Kommissionens avdelningar har nyligen inlett en granskning av frågor som gäller hur immateriella rättigheter kan skyddas, i syfte att göra en utförlig bedömning av nuläget i tredjeländer och följaktligen kartlägga de mest problematiska områdena och länderna vad gäller immateriella rättigheter. Granskningen ledde fram till ett diagnostiskt verktyg för att agera mer effektivt genom att utarbeta en tydlig strategi för att angripa de ökande problem som orsakas av kränkningar av immateriella rättigheter och den bristande efterlevnaden av sådana rättigheter i tredjeländer. Som en inledning inom textil- och konfektionssektorn, och för att antyda kommissionens avsikt att utöka sin verksamhet vad gäller efterlevnad på ett mer övergripande sätt genom att även täcka andra väsentliga sektorer, ska detta verktyg bland annat prioritera följande insatser:

- Användningen av mekanismer inom immateriella rättigheter som finns i multilaterala (däribland TRIPs-avtalet) och bilaterala avtal, inrättande av ett initiativ i TRIPs-rådet; hänskjutning av ärendet till råd för bilateral associering/bilateralt samarbete med betoning av problemets tilltagande omfattning; förstärkning av bestämmelserna om efterlevnad i bilaterala avtal.
- En aktiv användning av mekanismer för både incitament och sanktioner: hänvisa till befintliga mekanismer som handelshinderförordningen och WTO:s mekanism för lösning av tvister där detta är lämpligt, samt utarbeta nya instrument om nödvändigt.

- Medvetandehöjning: göra de rättighetsinnehavare i gemenskapen som gör affärer i "problematiska" länder mer medvetna om riskerna. Man måste betona det faktum att skyddet bara kommer att vara tillgängligt när man genomfört de nödvändiga åtgärderna för registrering av rättigheterna i fråga (huvudsakligen varumärke, design och modeller); merparten av immateriella äganderättigheter kan bara genomföras när de fått ett lämpligt skydd (dvs. registrerats) i det land där överträdelsen ägt rum. Det är också viktigt att göra allmänheten mer medveten om de negativa effekterna av och farorna med piratkopior (förlust av investeringar utomlands och överföring av teknik, koppling till organiserad brottslighet osv.).
- Den politiska dialogen: betona på högsta politiska nivå gentemot våra handelspartner att ett effektivt skydd av immateriella rättigheter, åtminstone på den nivå som anges i TRIPs-avtalet, är väsentligt.
- Tekniskt samarbete: se till att efterlevnad är ett centralt element i befintliga och nya tekniska samarbetsprogram inom immateriella rättigheter som täcker de mest problematiska länderna och samordna insatserna med andra huvudtillhandahållare av tekniskt bistånd så långt detta är möjligt.
- Bilda partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn: Företag och föreningar som är mycket aktiva i kampen mot piratkopior utgör en ovärderlig informationskälla, men också en utmärkt part för alla initiativ inom medvetandehöjande. Lämpliga mekanismer för partnerskap eller åtminstone för informationsutbyte (inrättande av kontaktpunkter, regelbundna möten osv.) bör övervägas.

4.1.1.5. Ökad internationell konkurrens och tillgängliga lösningar

Upphävandet av kvoter och den därav följande ökade konkurrensen kommer sannolikt att leda till justeringar i den relativa ställningen bland leverantörer inom och utanför EU, och en av de naturliga effekterna kan bli ytterligare prissänkning. När en sådan ökande konkurrens stämmer överens med WTO:s standarder för rättvis handelspraxis behövs vanligen inget agerande från de offentliga myndigheternas sida. Men om trycket för anpassning till upphävandet av kvoter leder till orättvis handelspraxis i sektorn, exempelvis dumpning eller subventioner eller ovanligt höga importökningar, kommer sektorn liksom tidigare att ha tillträde till alla EU:s instrument för att värna om handeln, vilka överensstämmer med WTO:s regler, och vilka kommissionen avser tillämpa när de relevanta villkoren uppfyllts. I vissa fall, särskilt när det gäller Kina, inbegriper villkoren för anslutning till WTO ytterligare särskilda och tillfälliga instrument för att hantera problemet med ökad konkurrens och störning av marknaden. Även om EU tidigare inte särskilt begärt sådana bestämmelser, kan man inte bortse från att de finns om relevanta fall skulle uppstå.

EU-debatten är särskilt inriktad på Kina. Explosionen i export från Kina i de kategorier som avregleras i den tredje etappen av Avtalet om textil och konfektion, tillsammans med Kinas enorma potential för tillverkning och export, leder till oro i sektorn både i EU och i andra länder som levererar textil och konfektion till EU.³¹ Det

³¹ Till exempel ökade Kinas export inom kategori 161 (övriga plagg) år 2002, jämfört med 2001, med 360 % i volym, med en minskning av enhetspriset på 75 %, och för kategori 21 (anoraker, parkas) ökade export med 291 % i volym och de genomsnittliga enhetspriserna föll med 48 %.

skarpa enhetsprisfallet och den tilltagande marknadsandelen, som i vissa kategorier har blivit flera gånger större med en genomsnittlig minskning av enhetspriser upp till 75 %, måste granskas närmare beträffande de förhållanden under vilka sådana resultat har uppnåtts, och leder till oro över att en liknande situation kan uppstå 2005 för resten av produkterna.

Detta problem kan inte förbises även om varje eventuell reaktion från EU:s sida skulle behöva placeras i det mer allmänna sammanhanget rörande handelsförbindelser mellan EU och Kina, vilka EU är angelägen om att utveckla på ett harmoniskt sätt. Därför bör man prioritera dialog och diskussioner i hanterandet av eventuella problem som kan uppstå i handeln och syfta till att se till att Kina fortsätter att öppna sin snabbt växande marknad för produkter från EU och utvecklingsländer, så att det blir en verklig chans för deras export.

Eftersom Kina kan bli en viktig textil- och konfektionsmarknad för EU bör man nära övervaka huruvida Kina uppfyller sina skyldigheter enligt WTO. Problem med efterlevnad av WTO-reglerna kan tas upp både bilateralt i samband med regelbundna möten mellan kommissionens tjänstemän och de kinesiska myndigheterna, och i ett multilateralt sammanhang via det granskningsförfarande för övergångsperioden som införts av WTO³². I detta syfte är det avgörande att sektorn meddelar relevanta uppgifter så snabbt som möjligt till de tjänstemän vid kommissionen som har till uppgift att övervaka hur Kina genomför WTO:s bestämmelser. Därför kommer kommissionen att genomföra en undersökning med medverkan av personer från sektorn och av experter där man koncentrerar sig på hinder för marknadstillträde och annan praxis inom handel i Kina i textil- och konfektionssektorn, hur de följer Kinas WTO-skyldigheter, och alla möjligheter för nya initiativ för att stödja EU-industrins ansträngningar på detta område.

Med ledning av dessa förberedelser kommer kommissionen att inleda en hållbar dialog om ledande principer med de kinesiska myndigheterna och koncentrera sig både på de slående resultat som uppnåtts av kinesisk textil- och konfektionsexport inom vissa produktkategorier sedan 2002 och på EU:s intresse för bättre försäljning på den växande kinesiska marknaden.

4.1.2. *Forskning och utveckling*

Sjätte ramprogrammet för forskning och utveckling³³ som antogs i slutet av 2002, består av olika finansieringsmöjligheter som är av betydelse för textil- och konfektionssektorn. Först och främst finns det tredje prioriterade tematiska forskningsområdet nanoteknik och nanovetenskap, kunskapsbaserade multifunktionella material och nya produktionsprocesser och produktionsanordningar. Alla dessa aktiviteter är relevanta för att förbättra den europeiska textil- och konfektionssektorns konkurrenskraft. Sedan finns också det andra prioriterade området om informationssamhället och teknik som är relevant för textilsektorn och det sjätte prioriterade området som gäller hållbar utveckling. Dessa prioriteringar bör göra det möjligt för sektorn att fokusera på forskningsområden för att modernisera, exempelvis genom följande:

³² En mekanism som föreskrivs inom ramen för WTO beträffande Kinas anslutning, för att årligen granska hur Kina genomför sina WTO-skyldigheter. Granskningsförfarandet för övergångsperioden äger rum varje år under de första åtta år som Kina är medlem i WTO samt under den tionde året av medlemskapet.

³³ Se <http://fp6.cordis.lu/fp6/home.cfm>.

- Införandet av IKT i hela textil- och konfektionskedjan från produktion till distribution.
- Utvecklingen av nya material (inbegripet tekniska textilier) för att i synnerhet möta utmaningen att kämpa mot piratkopior, skapa mer miljövänliga produkter och utveckla intelligenta material.
- Utvecklingen av nya produktionsprocesser, däribland anpassad massproduktion och ett tekniskt genombrott för konfektionssektorn.
- Utvecklingen av renare teknik för att bidra till hållbar utveckling och bygga upp förtroende för sektorn som är en av de största förbrukarna av stora mängder vatten och kemiska beredningar.

Ökade insatser för att samordna och skapa synergieffekter mellan dessa prioriteringar bör främjas, samt initiativ för att göra aktörer på nationell och lokal nivå mer medvetna om forskningsresultat, för att de skall kunna spridas snabbt. Det är därför sjätte ramprogrammet är utformat för att stödja forskningsinsatser i form av integrerade projekt och expertnätverk. Det är viktigt att notera att inom det tredje prioriterade området finn t.ex. även möjligheter till integrerade projekt med särskild inriktning på små och medelstora företag, för att främja övergången för mindre FoU-intensiva sektorer mot verksamhet med högre mervärde. Samtidigt kommer mer långsiktig forskning att underlättas via särskilda riktade forskningsprojekt (STREP).

I de mer övergripande åtgärder som sjätte ramprogrammet omfattar finns åtgärder för att hjälpa små och medelstora företag inom traditionella och nya områden att höja sin tekniska kapacitet och utveckla sin förmåga att verka på europeisk eller t.o.m. internationell nivå. Det kan hjälpa textil- och konfektionsindustrin att arbeta i nätverk med andra partner inom industrin. Verksamhet inom programmen för forskningssamarbete och forskningssamverkan, som vänder sig till små och medelstora företag, bör således fortsätta att öppna en rad olika möjligheter för textil- och konfektionssektorn. Specialprogrammet för mänskliga resurser och rörlighet bör kunna hjälpa upp utbildningsbehovet inom sektorn, i samverkan med andra gemenskapsprogram.

Inom sjätte ramprogrammet finns även möjlighet att skapa ett ERA-NET, som är ett instrument för att öka forskningssamarbete och samordning av forskningsverksamhet på nationell eller regional nivå i medlemsstaterna och de associerade länderna genom nätverksamhet avseende forskningsinsatser på nationell eller regional nivå och ömsesidigt öppnande av nationella eller regionala forskningsprogram, som kommer att ingå i aktiviteterna inom nätverksamheten. Ett sådant initiativ skulle kunna hjälpa textil- och konfektionssektorn genom att koncentrera dess forskningsinsatser på väldefinierade tekniska behov³⁴.

Man kan också överväga en teknisk plattform för sektorn, för att främja marknader för samarbete mellan de berörda parterna, utarbeta en långsiktig strategisk plan för FoU i sektorn, och se till att det finns samverkan mellan offentliga myndigheter, användare, övervakande organ, branschen, konsumenterna och kunskapscentrum.

³⁴ Mer ingående information hittar man i bakgrundsdokumentet 'Provisions for implementing the ERA-NET scheme' som kan laddas ner på följande webbsida: http://europa.eu.int/comm/research/fp6/coordination/era-net_en.html

4.1.3. *Innovationspolitik*

Inom ramen för de befintliga programmen bör man undersöka möjligheten att införa en särskild hänvisning till icke-teknisk innovation, till exempel inom skapande och mode. Initiativ för att göra folk mer medvetna om innovativ verksamhet inom sektorn skulle också kunna främjas. Kommissionen skulle kunna undersöka möjligheten att utvidga förfaranden som liknar dem som finns på IST-området för att ge små och medelstora företag möjlighet att utveckla säljbara prototyper och fastställa affärsidéer för en bredare skala av produkter och processer.

4.1.4. *Utbildningspolitik*

Det behövs insatser för att stödja företag i de industrisektorer, som textil och konfektion, vilka kräver nya färdigheter och utbildningsprogram. Kommissionen undersöker hur man kan göra de berörda parterna mer medvetna om möjligheterna till särskilda program för sektorn som redan finns inom programmet Leonardo da Vinci II. Kommissionen avser också att förbättra tillträdet för små och medelstora företag till de bidragsmöjligheter som finns, och kommer att överväga möjligheten att ytterligare förenkla ansökningsförfaranden. Man kommer att främja informationsspridningen till små och medelstora företag, och möjligheten att framställa en informationsbroschyr för sektorn. En utvärdering av textil- och konfektionssektorns deltagande i Leonardo da Vinci II-programmet kommer att behövas för att man ska kunna beakta eventuella svårigheter när man gör översynen av Leonardo da Vinci inför perioden efter 2006. Kommissionen kommer också att uppmuntra aktörerna till att fastställa ett Europa-omfattande tillvägagångssätt för yrkesutbildning inom textil och konfektion, kartlägga de bästa rutinerna på området, och samordna framtida insatser för att undvika dubbelarbete.

4.1.5. *Regional- och sammanhållningspolitik*

Industriförändringar i hela det utvidgade Europa måste förutses, så att man skapar nya arbetstillfällen i de regioner som är beroende av sektorerna i fråga, och inrättar omskolnings- och omställningsprogram för dem som inte längre kan få sysselsättning inom textil och konfektion. Dessa mål, som redan beaktas i Strukturfondernas regionala program, kan uppnås genom integrerade regionala program och initiativ som omfattar flera sektorer, för regioner som är särskilt beroende av vissa sektorer som genomgår omvandling av industrin. Det vore viktigt att överväga dessa aspekter inom ramen för diskussionerna om framtiden för strukturfonderna både efter utvidgningen, och från och med 2007 när fonderna kommer att ses över inom ramen för den nya budgetplanen 2007-2013.

Man bör uppmuntra särskilda insatser på regionalnivå, där dessa kan innebära att man stärker befintliga kluster och regionala nätverk av företag genom att främja inrättandet av virtuella (online-)plattformar för nätverk och kommunikation. Användningen av informations- och kommunikationsteknik (IKT), särskilt hos små och medelstora företag, skulle kunna stödjas. Man kommer särskilt att uppmärksamma de möjligheter som redan erbjuds inom strukturfondernas mål 3 och Europeiska socialfonden för att modernisera och anpassa nationella program för utbildning och sysselsättning för att (om)skola de personer som påverkas av förändringar inom industrin, i samverkan med arbetsmarknadens parter.

Dessutom undersöker kommissionen, i samband med den nya budgetplanen (2007), olika möjligheter för strukturfonderna att reagera på ett riktat sätt på betydande slag mot den socioekonomiska situationen i en viss region. Syftet skulle vara att underlätta arbetstagarnas återanpassning till arbetsmarknaden och främst tillhandahålla tekniskt bistånd till företag som genomgår omstrukturering till följd av ett allvarligt slag mot sektorn på grund av genomförandet av ett internationellt avtal. En fråga att behandla är huruvida man skulle kunna planera för lämpliga insatser för att underlätta övergången till den nya ekonomiska situation som kommer att uppstå 2005, så långt detta passar in i den aktuella ramen för strukturfonderna och med medlemsstaternas önskemål om interventioner.

4.1.6. *Industrisamarbete*

Kommissionen har nyligen inlett en dialog om industripolitik, i vilken en arbetsgrupp om textil inrättades. Huvudsyftet är att höja medvetenheten och kunskapen om lagstiftning som gäller textilprodukternas säkerhet. Utvidgning av dialogen till att omfatta centrala frågor om textil- och konfektionssektorns konkurrenskraft kommer att övervägas.

Kommissionens tjänstemän kommer också att undersöka möjligheten att främja liknande initiativ för samarbete inom sektorn mellan företag i EU och i andra länder med betydande textil- och konfektionsproduktion för att bidra till utvecklingen av smidiga och hållbara förbindelser inom textiltillverkningssektorn. Dessa skulle kunna behandla både industriell konkurrenskraft och sociala frågor av betydelse för textil- och konfektionssektorn.

4.1.7. *Andra åtgärder - konsumentfrågor*

En viktig del av EU:s textil- och konfektionsproduktion är inriktad på hög kvalitet och mode, där EU:s industri är världsledande och därför har en komparativ fördel. Tack vare sin långa tradition, mångfalden av produkter och ständig förnyelse förknippar allmänheten ofta europeiska textilier och kläder med förstklassig kvalitet och design.

Ett "*Made in Europe*"-märke skulle kunna bidra till att öka konsumenternas förtroende för att det pris de betalar när de köper ett klädesplagg motsvarar den högsta standard vad gäller produktion och stil som kan förväntas av europeisk tillverkning.

EU har en politisk målsättning om mer och bättre konsumentinformation. I samband därmed skulle EU kunna överväga att i likhet med några av sina största partner, såsom USA, Japan och Kina, införa en ursprungsmärkning för textil- och konfektionsprodukter som marknadsförs i EU. Detta måste ske på ett icke diskriminerande sätt, som överensstämmer med WTO:s bestämmelser, som är förenligt med den inre marknadens principer, som är kostnadseffektivt och som inte medför ökade bördor. Kommissionen fortsätter sina undersökningar på dessa områden.

4.2. **Insatser på medlemsstatsnivå**

Det vore lämpligt att undersöka vilket mervärde textil- och konfektionssektorn skulle få från en bättre samordning av insatser på medlemsstats- och EU-nivå. Detta gäller

särskilt områden som innovation, forskning och utbildning, där sektorn saknar en överblick över vad som redan företagits på regional, nationell och europeisk nivå, och av de möjligheter som finns för sektorn.

Mer systematisk information till kommissionens avdelningar om särskilda initiativ för textil- och konfektionssektorn skulle underlätta spridningen av goda lösningar och hjälpa berörda parter och offentliga myndigheter att utforska möjligheterna att inrätta eller utveckla nätverk på områden som är av intresse för sektorn och undvika dubbelarbete.

Man skulle kunna utarbeta nya kurser som passar de nya behoven i textil- och konfektionssektorn och främja livslångt lärande för anställda. Syftet vore att överbygga klyftan mellan de potentiellt höga nivåerna när det gäller arbetslösa å ena sidan och bristen på kvalificerad personal å den andra. Man skulle kunna inrätta kunskapscentrum för textil och konfektion i områden där sektorn är av betydelse, för att förena utbildning av hög kvalitet med sysselsättningsmöjligheter. Det blir viktigt att se till att dessa initiativ tas inom en ram för samarbete med andra medlemsstater och EU-program för att verksamheten skall kunna samordnas och dubbelarbete undvikas.

Inom forskning skulle nationella eller regionala forskningsorgan kunna utnyttja ERA-NET-systemet³⁵ i det sjätte ramprogrammet för att inrätta nätverk för samarbete och samordning av forskningsverksamhet inom textil- och konfektionssektorn.

Inom de små undersektorerna skulle inrättandet av ett europeiskt kunskapscentrum för varje undersektor skapa betydande synergieffekter och en kritisk massa.

Vad gäller skydd av immateriella rättigheter införs successivt bestämmelser som gäller för hela EU. För närvarande finns det stora skillnader i medlemsstaternas lagstiftning beträffande hur man ser till att immateriella rättigheter respekteras. Dessa skillnader har varit till fördel för tillverkare av förfälskningar och piratkopior. För att de mål som avses på EU-nivå skall kunna uppnås är det avgörande att man snabbt antar det föreslagna direktivet om åtgärder och förfaranden för skydd av immaterialrätter³⁶ och att man snabbt och effektivt ser till att bestämmelserna efterlevs. Det föreslagna direktivet bygger på de bästa lösningarna i medlemsstaterna. Det kommer också att sända ett politiskt budskap som förväntas uppmuntra de nationella domstolarna att tillämpa sanktioner och åtgärder mer kraftfullt.

Få medlemsstater har utarbetat ömsesidiga garantisystem för små och medelstora företag, system för mikrolån och åtgärder för att finansiera företagsstartande. På senare år har de finansiella problemen blivit mer kännbara för små och medelstora företag, dels som resultat av den nedgående ekonomiska situationen, men också på grund av omvälvningar inom banksektorn. Även om framsteg har gjorts för att förbättra tillgången till finansiering och krediter för små och medelstora företag, verkar det finnas ett behov att öka insatserna på detta område eftersom de små och medelstora företagen klagat på svårigheter med att lägga fram de lånegarantier som

³⁵ Ytterligare information finns på <http://www.cordis.lu/coordination/home.html>.

³⁶ Se fotnot 23.

krävs av dem och vissa banker inte längre erbjuder lån med låga marginaler till små och medelstora företag.

På medlemsstaternas nivå skulle man kunna ägna mer uppmärksamhet åt regioner som är särskilt beroende av textil- och konfektionssektorn. Detta skulle kunna innebära särskilda regionala initiativ för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna av industriell omvandling.

I sina insatser för exportfrämjande skulle medlemsstaterna också kunna ta mer hänsyn till behoven hos de små och medelstora textilföretagen, särskilt i små undersektorer som broderi eller möbeltyger. Dessa skulle kunna riktas in på betydande marknader i tredjeländer som Kina eller Indien. Man skulle kunna överväga gemensamma insatser från flera medlemsstaters sida.

4.3. Insatser från de berörda parternas sida

EU:s textil- och konfektionsföretag har moderniserats genom att man riktat in sig på produkter och tjänster med högt mervärde. Detta bör fortsättas och påskyndas. Vidare fokusering på kluster, innovation, teknik, kvalitet, flexibilitet och en bred skala av produkttyper är nödvändig. Det tekniska innehållet i produktionen, särskilt vad gäller konfektionssektorn, bör utvecklas och förbättras ytterligare. Man bör öka ansträngningarna för att delta i de nationella och europeiska forsknings- och innovationsprogrammen.

Samtidigt är det tveksamt om man kan uppnå hållbar utveckling i sektorn inom den nuvarande splittrade strukturen. Små och medelstora företag i synnerhet bör uppmuntras att sluta sig samman eller inrätta nätverk, investera i samarbetsverksamhet och samriskföretag, eller till och med att slå sig samman, för att uppnå en kritisk massa.

Man bör fortsätta att utveckla de bästa metoderna när det gäller företagens sociala ansvar, både på EU-nivå och globalt. Social märkning är ett av de verktyg inom ramen för företagens sociala ansvar som textil- och konfektionsföretagen bör överväga³⁷, kanske inom ramen för sektorns sociala dialog. Fler små och medelstora företag i sektorn bör engageras i nära samarbete med stora företag via leverantörskedjor. Man bör lansera PR-insatser för att göra konsumenterna mer medvetna om de kvalitativa aspekterna när de fattar sina inköpsbeslut och på så sätt skapa större efterfrågan på samhälls- och miljövänliga produkter.

För att förbättra skyddet av immateriella rättigheter för textil- och konfektionssektorn, skulle man kunna ta initiativ för att höja medvetenheten om vikten av immateriella rättigheter för sektorn. Dessutom vore inrättandet av en europeiskt elektronisk databas av information beträffande immateriella rättigheter ett särskilt nyttigt verktyg för de små och medelstora företagen inom textil- och konfektionssektorn.

Företagen måste utnyttja alla finansieringsprogram som finns tillgängliga inom medlemsstaterna och på EU-nivå, bland annat de som erbjuds av Europeiska

³⁷ Se sammanfattningsprotokollet från rundabordssamtalen om märkning i textil- och konfektionssektorn den 30-31 maj 2002, på engelska på:
http://europa.eu.int/comm/enterprise/textile/documents/labelling_minutes_en.pdf.

investeringsbanken. Även förändringarna i finansvärlden kräver mer flexibilitet från små och medelstora företag. Små och medelstora företag måste bli öppnare och tydligare när de ger information till banker och finansinstitut. Vid vissa former av finansiering vill kapitalinvestorer delta i företagets beslutsprocess. Dessa stora förändringar i företagarnas beteende måste införlivas med företagets strategier.

Utvecklingen av ökade partnerskap, kluster och nätverk hos de olika berörda parterna i sektorn kan också vara till fördel för textil- och konfektionssektorns konkurrenskraft. I synnerhet spelar återförsäljare och distributörer redan sedan länge en ökad roll i relationerna inom textil- och konfektionskedjan och med konsumenterna. Man skulle kunna undersöka möjligheterna till partnerskap på detta område.

5. OPERATIONELLA SLUTSATSER

EU:s textil- och konfektionsindustri ha redan upplevt många utmaningar som lett till omstrukturering och modernisering. I sin reaktion på dessa utmaningar har sektorn utvecklat sina konkurrensfördelar genom att förbättra kreativitet och kvalitet, forskning, innovation och arbetskraftens färdigheter, det tekniska innehållet och mervärdet, samt genom att utveckla ett dynamiskt klusterbeteende.

I samband med det sektorsvisa genomförandet av de övergripande riktlinjerna för industripolitik består utmaningen för en sektor som bygger på små och medelstora företag i frågan hur man kan ta hänsyn till dess särskilda egenskaper och hur man kan förbättra dess deltagande i de instrument som för närvarande är tillgängliga på europeisk, nationell och regional nivå.

EU:s handelspolitik bör spela en viktig roll genom att erbjuda EU:s textil- och konfektionsindustri en lämplig ram med bestämmelser inom vilken den kan utvecklas. I en högt globaliserad sektor som textil och konfektion är lika villkor avgörande i internationell handel. Ett lämpligt svar på de genomgripande förändringarna som skett i Europas textil- och konfektionsindustri och den alltmer öppna EU-marknaden kan bara säkerställas genom ett motsvarande tillträde till världsmarknaderna för EU:s textil- och konfektionsexport, och genom att man vidtar lämpliga åtgärder för att se till att den internationella konkurrensen i sektorn äger rum på rättvisa villkor och följer kriterierna för hållbar utveckling. Insatser för att säkerställa ett tidigt genomförande av Europa-Medelhavsområdet borde förbättra konkurrensställningen för EU:s textil- och konfektionsindustri.

Textil och konfektion är alltjämt en stark europeisk tillverkningsindustri. Emellertid har omstrukturering och modernisering haft, och har alltjämt, en betydande inverkan på sysselsättningen i olika EU-regioner. Det är viktigt att man förutser de förändringar i industrin som åtföljer dessa processer. Att locka investeringar till en bredare skala av ekonomisk verksamhet och utbilda och omskola arbetskraften verkar vara områden som bör utforskas inom ramen för integrerade initiativ för regionalutveckling.

Kommissionen kommer att fortsätta att garantera såväl den fria konkurrensen inom och mellan ekonomiska sektorer som inre marknadsreglernas funktion i textil- och konfektionssektorn, eftersom detta kommer att bidra betydligt till att förbättra textilindustrins och annan ekonomisk verksamhets konkurrenskraft i ett utvidgat EU.

Den sociala dialogen är en drivkraft för framgångsrika ekonomiska och sociala reformer. I Lissabonstrategin understryks dialogens betydelse när det gäller att ta sig an de avgörande utmaningar som EU står inför, t.ex. att höja kompetens- och kvalifikationsnivån, modernisera arbetets organisation, främja lika möjligheter och mångfald, samt utveckla åtgärder för aktivt åldrande. Förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter är ett ändamålsenligt sätt att föra utvecklingen framåt i fråga om modernisering och hantering av förändringar.

Diskussionerna om textil- och konfektionsindustrins framtid i ett utvidgat EU får inte vara begränsade till att bara föras inom kommissionen. Alla EU-institutioner, och även medlemsstaterna, anslutningsstaterna och kandidatländerna bör också reagera på utmaningen. Att förbättra EU:s politik, att se till att den främjar och stöder konkurrenskraft i sådana sektorer som textil och konfektion är en angelägenhet för oss alla. I detta hänseende uppmanar kommissionen alla berörda parter att lämna kommentarer i de frågor som tas upp detta meddelande³⁸.

Det nyligen inrättade rådet för konkurrenskraftsfrågor kommer att ha en central uppgift i att föra framåt den process som inleds med detta meddelande. Rådet kan hjälpa till med att se till att politiken på EU-nivå och medlemsstatsnivå överensstämmer med varandra och förbättra deras samverkan. Det har genom sin ställning en bra överblick över läget för enskilda industrisektorer vad gäller konkurrenskraft.

Kommissionen har för avsikt att inrätta en sektorsgrupp på hög nivå för tiden 2004-2006, för att stimulera diskussionerna om möjliga initiativ för att underlätta textil- och konfektionssektorns anpassning till de stora utmaningarna som väntar den och för att möjliggöra hållbar utveckling. Denna högnivågrupp kommer att mötas två gånger om året för att informera sig om det ekonomiska läget för textil- och konfektionssektorn och göra rekommendationer till beslutsfattare på EU-nivå och i de enskilda medlemsstaterna om de viktigaste frågorna som gäller textil- och konfektionssektorn, konkurrenskraft och handel i sektorn.

Samtidigt kommer kommissionen att fortsätta att övervaka läget för textil- och konfektionssektorn under de kommande månaderna, för att dra ytterligare slutsatser. Under våren 2004 kommer en mer detaljerad analys att läggas fram om effekterna av avskaffandet av kvoterna den 1 januari 2005. Kommissionen kommer att rapportera om genomförandet av de föreslagna insatserna ovan senast våren 2005, och kan komma att föreslå ytterligare initiativ i slutet av 2006.

³⁸ Kommentarer kan sändas in till kommissionen, helst per e-post till "entr-textile-COM2003@cec.eu.int", enligt det förfarande som anges på följande webbadress:
<http://europa.eu.int/comm/enterprise/textile/COM2003.htm>.

Bilaga
Exempel på konkreta insatser på EU-nivå till förmån för textil- och konfektionssektorn

1. UTVIDGNINGEN

För att förbereda företag i anslutnings- och kandidatländerna för de nya reglerna som kommer att gälla efter utvidgningen gav kommissionen sitt stöd till ett socioekonomiskt forum som anordnades av arbetsmarknadens parter i sektorn. Detta evenemang för textil- och konfektionsföretag, handelsammanslutningar och företrädare för fackföreningar hölls 2002 i Polen. Ännu ett forum planeras till början av 2004 i Bulgarien.

Inom Phare-programmet finansierar kommissionen för närvarande projektet PERFECT-LINK³⁹ för textil-, konfektions- och lädersektorn i anslutnings- och kandidatländerna i Central- och Östeuropa. Målet är att förbättra förmåga och färdighet hos organisationer som företräder företag att skaffa sig och till medlemmarna sprida relevant information om EU:s regelverk. Detta kommer göra de lokala företagen bättre förberedda och bidra till att de med större framgång fungerar och konkurrerar efter anslutningen.

Kommissionen finansierar också ett projekt om ökat miljömedvetande för företagen, som syftar till att öka kännedomen om EU:s miljölagstiftning bland små och medelstora företag i anslutningsländerna och kandidatländerna. Resultatet – ett utbildningspaket – kommer att vara en vägledning till EU:s miljölagstiftning för små och medelstora företag i dessa länder, och tyngdpunkten kommer att ligga på direktiv med särskild relevans för industrin och den privata sektorn i allmänhet.

2. FORSKNING OCH INNOVATION

Tillämpningen av teknik från andra sektorer på textil och konfektion för att utveckla produkter med högt mervärde kan ses i resultaten från Europeiska rymdorganisationens program för tekniköverföring. Detta har till exempel gjort det möjligt att utveckla plagg för att övervaka småbarns sömn för att kunna förebygga plötslig spädbarnsdöd, dräkter för att skydda huden hos barn som lider av den sällsynta genetiska sjukdomen xeroderma pigmentosa, superisolerande jackor för arktiska förhållanden, och underkläder med integrerade konditioneringsystem vilka redan används av ett framgångsrikt tävlingslag i Formel 1. Dessutom syftar ett nyligen startat projekt inom samma program till en tillämpning av den befintliga tekniken för membranbioreaktorer för att utveckla kompakta och kostnadseffektiva behandlingssystem med hög kapacitet för behandling av avloppsvatten från små och medelstora företag som arbetar med appretur av textilier⁴⁰.

³⁹ Uppgifter om projektet finns på <http://www.perfectlink.org/perfect.htm>.

⁴⁰ Uppgifter om projektet finns på <http://www.t4tech.com/space2tex/>.

Programmet e-TEN (tidigare TEN-Telecom⁴¹) bekostar projekt som gör e-tjänster tillgängliga i hela EU. Programmet är särskilt inriktat på etapperna för kritisk validering och lansering av en tjänst som i annat fall kanske inte skulle inrättas på grund av svårigheter vid den ursprungliga investerings- och startetappen. Textil- och konfektionssektorn har redan fått bidrag till två projekt, ett för att inrätta en informationstjänst för små och medelstora textilföretag⁴² och det andra för att inrätta en virtuell mässtjänst och elektroniskt utbyte för linne⁴³. Det finns också möjligheter till bidrag till miljöinnovation ur LIFE-programmet⁴⁴.

3. INFORMATIONSSAMHÄLLET

I undersektorn för konfektion ser möjligheterna till ”masskundanpassning” lovande ut. Kundenpassad konfektion är ett svar på kundens önskemål om en mer individuell look med bättre passform, men till lägre kostnader än skräddarsydda plagg, varvid tillverkarna samtidigt kan utnyttja sina kunskaper och sitt tekniska kunnande och skapa mervärde. Dessutom finns det positiva effekter för såväl textil- som konfektionsstillverkare i Europa, genom att det leder till efterfrågan inom vävning och plaggsömnad i närheten av konsumenten. Somliga företag har redan utarbetat en rad företagsstrategier för tillverkning och saluföring av kundenpassad konfektion. De nyligen genomförda forskningsprojekten E-Tailor⁴⁵, FashionMe⁴⁶, eT-Cluster⁴⁷ och FashionOnLine⁴⁸ - som delvis finansierats av kommissionen inom IST-prioriteringen i femte ramprogrammet för forskning och utveckling - har varit inriktade på att föra den nödvändiga tekniken framåt för att göra dessa insatser mer effektiva och lönsamma.

Målet med det nyligen avslutade TEX-MAP-projektet⁴⁹ har varit att fastställa en vägledande forskningsplan för den europeiska textil- och modeindustrin. Syftet var att utarbeta en strategisk plan för att omvandla textil- och konfektionskedjan till ett sektorsövergripande, dynamiskt, innovativt, flexibelt integrerat och kundinriktat företagsnätverk innan år 2010. De fastställda forskningsprioriteringarna kommer att göra det möjligt för sektorn att inrikta sig på och samordna framtida forskningsinsatser på detta område och blir på så sätt ett mycket användbart verktyg.

4. YRKESUTBILDNING

Under den andra etappen av Leonardo da Vinci-programmet har textil- och konfektionssektorn hittills fått bidrag till tre sektorsspecifika projekt⁵⁰. Projektet UP-SKILLS var inriktat på utbildningsbehoven hos ledningen i små och medelstora

⁴¹ Det finns också möjligheter till bidrag till miljöinnovation ur LIFE-programmet. Närmare uppgifter finns på: <http://europa.eu.int/comm/environment/life/life/environment.htm>.

⁴² SOLEIL-projektet; närmare uppgifter finns på <http://www.ten-telecom.org/en/project.asp?LNK=SOLEIL>.

⁴³ TES4TEX-projektet, närmare uppgifter finns på:

<http://www.ten-telecom.org/en/project.asp?LNK=TES4TEX>

⁴⁴ Närmare uppgifter finns på: <http://europa.eu.int/comm/environment/life/life/environment.htm>.

⁴⁵ Närmare uppgifter finns på: <http://www.atc.gr/e-tailor/>.

⁴⁶ Närmare uppgifter finns på: <http://www.fashion-me.com/>.

⁴⁷ Närmare uppgifter finns på: <http://www.atc.gr/eT-Cluster/index.htm>.

⁴⁸ Närmare uppgifter finns på: <http://www.atc.gr/Fol/>.

⁴⁹ Närmare uppgifter finns på: <http://www.atc.gr/Tex-Map/>.

⁵⁰ Närmare uppgifter finns på: <http://leonardo.cec.eu.int/pdb/>.

textil- och konfektionsföretag, särskilt sådana färdigheter som marknadsanalys, strategisk planering och personalförvaltning. Ett annat projekt, ADVOTTEX, har inrättat en kontaktpunkt mellan textil- och konfektionsindustrin och lämpliga universitet och utbildningsinstitut (av vilka somliga redan tillhörde AUTEX-nätverket⁵¹) för att upprätta en förteckning över sektorns behov och möjligheter vad gäller utbildning inom informations- och kommunikationsteknik. Man hoppas att detta gör det möjligt för sektorn att se till att de särskilda IKT-behovna på företagen och de yrkesutbildning som erbjuds motsvarar varandra bättre. Syftet med ett tredje projekt är att utarbeta en interaktiv standardmodell för innovativ utbildning inom textil, med inriktning på den befintliga arbetskraftens omskolning.

5. MILJÖ

Ett av verktygen som man kan använda inom livscykelbaserad produktspolitik för att göra konsumenterna mer medvetna om produktens miljööverdelar är miljömärkning. På EU-nivå finns det europeiska miljömärket⁵², som är ett frivilligt system för att identifiera produkter som uppnår högsta miljöstandarder inom en bred skala produktgrupper. Alltmedan textilier för närvarande utgör den produktgrupp som har det högsta antalet miljömärkta produkter (46), utgör detta bara en liten andel av det breda sortimentet textilprodukter på marknaden. Många textil- och konfektionstillverkare anser för närvarande att miljömärket inte är tillräckligt erkänt och accepterat bland konsumenterna för att motivera den extra kostnad som registrering och efterlevnad innebär⁵³. Därför behövs det mer gemensamma ansträngningar på nationell och europeisk nivå för att öka konsumenternas kunskap om märket och på så sätt göra det mer attraktivt för distributörer och tillverkare.

Dessutom innebär splittringen av textilproduktionskedjan att miljöbördan ofta faller på tillverkare i början av kedjan, till exempel tygproducenter, medan fördelarna oftare skördas av producenterna i slutet, till exempel plaggtillverkare eller distributörer. Ett system som bygger på tillverkarens produktdeklaration i början skulle kunna ge hjälp att tillhandahålla information längs hela produktionskedjan för textil och konfektion.

6. KEMIKALIER

Via kommissionens webbplats kan man redan komma åt ett antal konsekvensbedömningar av REACH-förslagen⁵⁴. Dessutom genomför kommissionen tillsammans med de berörda parterna en undersökning av hur den nya kemikaliepolitiken inverkar på textil- och konfektionssektorn. Syftet är att fastställa de direkta registrerings- och testkostnaderna för de viktigaste ämnena som används i sektorn, den ekonomiska effekten av dessa kostnader på tillverkarna av ämnena och på användarna längre fram i kedjan, och effekterna på längre sikt av genomförandet

⁵¹ Association of Universities for Textiles. Närmare uppgifter finns på:

<http://textiles.rug.ac.be/autex/menu.htm>.

⁵² Närmare uppgifter finns på <http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/index.htm>.

⁵³ Se sammanfattningsprotokollet från rundabordsamtalen om märkning i textil- och konfektionssektorn den 30-31 maj 2002, på engelska på:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/textile/documents/labelling_minutes_en.pdf.

⁵⁴ Se <http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/chempol/bia/index.htm>.

av REACH på innovation i kemiska processer och produktplanering i textilindustrin. Ett seminarium för berörda parter hölls i detta ämne den 22 september 2003. Man hoppas att resultaten av denna undersökning gör det möjligt för sektorn att bättre förutse eventuella utmaningar som införandet av REACH kan leda till.

7. KONSUMENTFRÅGOR OCH FOLKHÄLSA

Kommissionen arbetar för närvarande med ett forskningsprojekt med namnet "EIS-chemrisks" för att undersöka exponeringen av konsumenter för kemikalier från ett antal produktgrupper, däribland textilier. Syftet med projektet är att sammanställa och utveckla tillgängliga uppgifter om de kemikalier som släpps ut från olika produkter. Man kommer även att sträva efter att utarbeta Europa-omfattande standarder för testmetoder och för att bedöma mänsklig exponering för kemikalier. Detta kommer att göra det möjligt för beslutsfattare att grunda framtida beslut om risker med specifika kemikalier i konsumentprodukter på gedigna vetenskapliga uppgifter. Samtidigt kommer tillverkarna att ha tillgång till en stor mängd information om vad kemiska ämnen som släpps ut från de produkter som de tillverkar innebär för mänsklig hälsa. Detta kommer att vara av särskild vikt för textil- och konfektionssektorn, eftersom de uppgifter som för närvarande är tillgängliga på detta område är ganska begränsade, och tillverkarna kommer också att få hjälp med att följa de sannolika kraven från REACH.